

Serie nouă
octombrie 2012

10⁰ ANI

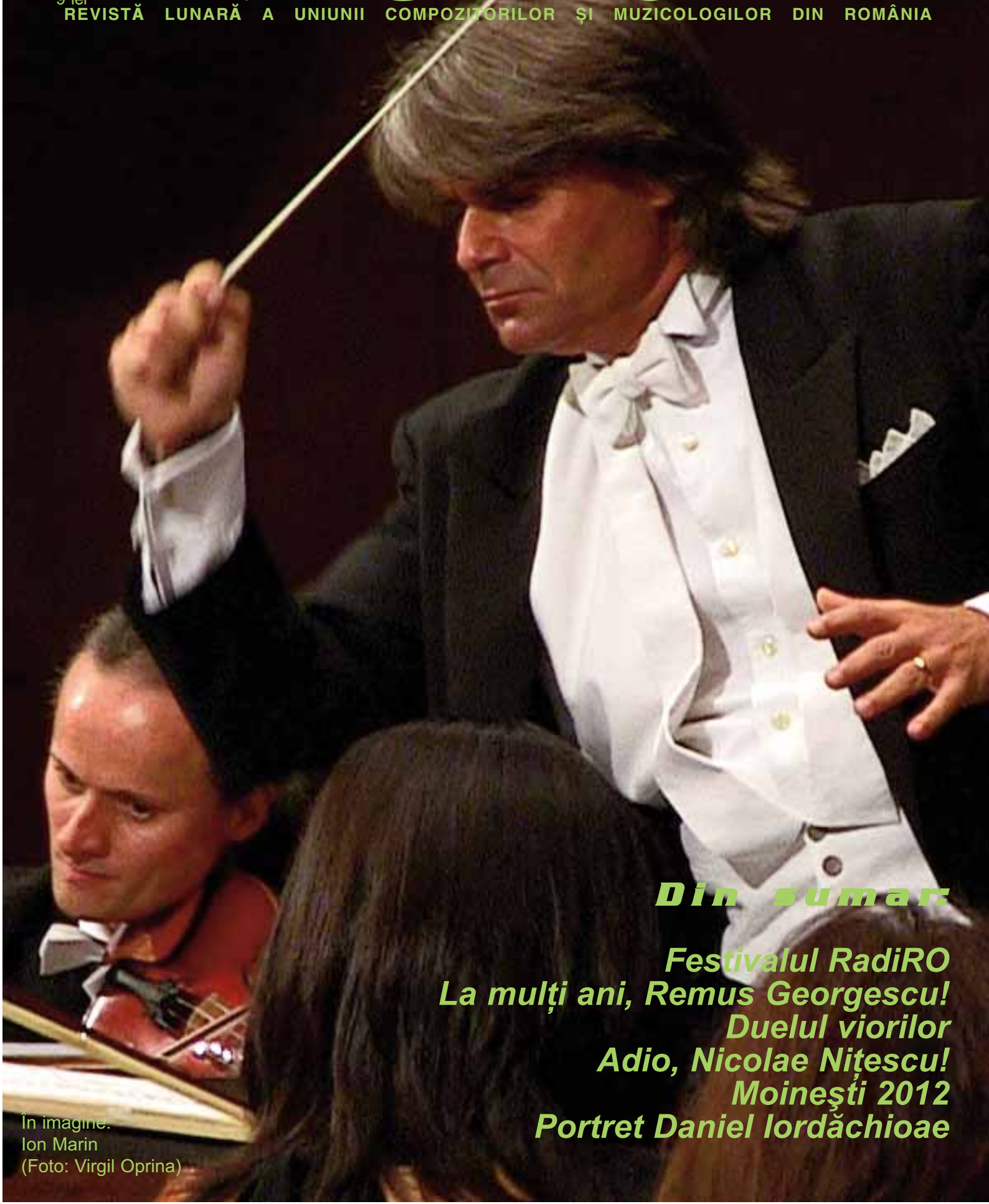
10
(CXXXV)

36 pagini
9 lei

MUZICALĂ

ACTUALITATEA

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar

*Festivalul RadiRO
La mulți ani, Remus Georgescu!
Duelul viorilor
Adio, Nicolae Nițescu!
Moinești 2012
Portret Daniel Iordăchioae*

În imagine:
Ion Marin
(Foto: Virgil Oprina)

Despre muzica asistată de calculator

Liviu DĂNCEANU

Fără îndoială, de la o vreme încoace, granița dintre compozitor și interpret se năruie încetul cu încetul. Grație computerului, autorul (re)devine propriul său restitutor. Mai mult, compozitorul întrunește astăzi prerogativele inginerului-acustician, informaticianului-programator ori cercetătorului-matematician. Dispar până și haturile ce au separat atâta amar de timp rostul creatorului de rostul publicului.

Vinovat este în primul rând hipertextul (concept inventat de Theodor H.Nelson), ce desemnează o paradigmă a textului electronic asociat cu un nou tip de tehnologie informațională, capabil să debardeze secvențialitatea scrierii tradiționale prin ramificarea textului muzical și, în consecință, oferind ascultătorului posibilitatea unor opțiuni, evident, subiective. Dar până la hipertext a fost o cale destul de lungă pavată cu proliferări ale derivatelor de tipul: context, paratext, metatext, subtext și intertext. Rămâne, sine die, problema valorii artistice, dincolo de raza de acțiune a teoretizărilor textualiste și a practicii computaționale. Mai ales că nici speculațiile teoretice și nici rafinamentele din câmpul praxisului nu au acces la inefabilul muzical. Un inefabil care ar putea fi surprins doar dacă ne-am permite identificarea și escaladarea unor trepte ontologice evidențiate de opusul muzical.

În domeniul beletristicii René Welleck și Austin Werren disting opt straturi ale operei literare: 1) stratul sonor; 2) unitățile semantice; 3) imaginile și metaforele; 4) lumea simbolurilor; 5) tehnicile de expunere; 6) natura genurilor; 7) evaluarea; 8) natura istoriei literare (*Teoria literaturii*, Editura pentru literatură și artă, București, 1967, pag.208-209). Aceste straturi pot fi extrapolate și la limbajul muzical, generând o întregă taxinomie statistică de desprindere a specificului unei partituri, ceea ce nu poate fi aplicat decât prin intervenția calculatorului. O intervenție ce îmbracă două aspecte fundamentale, totodată complementare: A) creația componistică; B) cercetarea analitică. În ceea ce privește procesul de creație componistică, operațiile principale sunt, se știe, alegerea și combinarea, fiecare dintre aceste operații reclamând amplificarea, dar și sublimarea, prin intermediul calculatorului, care poate fi instruit să alcătuiască secvențe de semne unde termenii provin din eșantioane ale unui alfabet de motive sonore, fiecărui termen al textului distribuindu-i-se motivul aparținător. Se poate proceda în acest fel nu numai cu motivele, ci și cu alte entități semnificative, care despart elementele textului în clase de echivalențe ce, în anumite condiții, devin interferabile. De aici și

până la transformarea semnificațiilor în formă și relație nu mai este decât un pas, pe care calculatorul îl întreprinde atunci când își orientează programul întru dobândirea de către operă a unei organizări sintactice.

Astfel ia naștere muzica asistată de ordinator, ce se pliază pe o statistică matematică pusă în mișcare pentru a prelucra și interpreta șirurile de elemente de diferite grade de abstracție, precum și colecțiile de date furnizate de memoria calculatorului, cea care clasifică informațiile gramaticale, tematice, tipologice, după tot felul de

criterii, comparându-le și combinându-le în toate modurile posibile. În special elementele de vocabular timbric, redevabile anvelopei sunetului, sunt tatonate, prelucrate, finisate succesiv, astfel încât textul muzical să fie reprezentat ca un șir lung, dar finit, de efecte sonore ce contractează, consecutiv sau simultan, relații pur sintactice în stare să disloce o realitate semiotică autoreferențială.

(Continuare în pag. 2)

DIN SUMAR

Festivalul RadiRO	4-7
Ecouri - Final de sezon	8-9
Interviu cu Ileana Tonca	10
Mihaela Ungureanu-Binder	11
Muzică românească la Ploiești	12
La mulți ani, Remus Georgescu!	13
Recenzie - Franz Schubert	14
Duelul viorilor	16
Festivalul de la Sopot	18
Punctul pe j... azz	19
Gala vedetelor	20
Festivaluri	21-22
Chemarea străbunilor	24
Femina	26-27
Portret Daniel Iordăchioae	28-29
Pe micul ecran	36

Despre muzica asistată de calculator

(Continuare în pag. 2)

Situându-ne de partea lui Naom Chomsky, putem conchide că această co-participare a ordinatorului la actul creației produce preponderent o componistică de tip generativ-transformațional ce poate fi conceput „fie în sens tare, vizând simularea procesului de generare a unei mulțimi potențial infinite de fraze, pe baza unui sistem finit de reguli, fie în sens slab, vizând nu procesul creativității lingvistice ca atare, ci numai rezultatul acestui proces” (Solomon Marcus: *Paradigme universale*, Paralela 45, Pitești, 2011, pag.1026).

Pe de altă parte, nici un computer, oricât de perfecționat ar fi, nu simte muzica, dar poate să o judece. Privită din acest unghi, întreaga cercetare analitică are un caracter stochastic, explicit și aproximativ. Nu trebuie să uităm că performanța programelor inteligenței artificiale se limitează la obținerea unui anumit rezultat care imită, în bună măsură, un rezultat al inteligenței umane.

Cercetarea muzicologică în manieră computațională este în prezent confiscată de tot felul de softuri, la a căror realizare și-au dat mâna deopotrivă informaticienii umaniști și cercetătorii muzicali de formație tradițională. De obicei, într-o analiză întreprinsă cu ajutorul calculatorului se pleacă la drum

de la o interpretare preliminară a textului muzical, testată apoi prin operații matematice și statistice (analiză Fourier, analiză componentială etc) deosebit de complexe. Procedul are certe afinități cu metoda inducției, care nu este o simplă trecere de la particular la general, de la observație la generalizare, ci o interacțiune între acestea. Cu totul altfel sunt concepute programele menite a stabili paternitatea unei partituri, problema identificării autorului comportând prelucrarea unei mari cantități de date ușor manipulabile, fie și numai pentru că se bazează pe statistică, iar statistica, la rândul ei, se sprijină pe un set de alegeri care pot influența în mod decisiv concluziile.

În ultimă instanță, problema stabilirii autorului unui manuscris anonim pornește inițial de la presupuziția conform căreia există parametri stilistici care diferențiază pe autorul real de orice alt autor posibil. Or, amprenta stilistică (care, în treacă fie spus, poate fi doar aproximată și nu redată integral) poartă cu sine o încărcătură informațională uriașă, imposibil de a fi analizată exhaustiv fără ajutorul computerului.

Nu trebuie, deci, să ne mai simțim

frustrați atunci când transferăm ordinatorului acele operații intelectuale pe care însăși setea noastră de cunoaștere le-a complicat într-o așa măsură încât nu le mai putem controla cu propriile forțe. Noile proteze intelectuale fac parte organic nu numai din rațiunea ci și din sensibilitatea noastră. Iar dacă Sherlock Holmes condiționa aflarea adevărului de excluderea imposibilului, cei ce se lasă seduși de muzica asistată de ordinator trebuie să caute posibilul eliminând, fără regrete, falsul.

Liviu DĂNCEANU

Anunț

Centrul de Excelență al UNMB invită colegii muzicologi (și nu numai) din întreaga țară să facă sugestii pentru îmbunătățirea prezenței muzicienilor români în *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, acum când se pregătește o nouă ediție.

Dacă aveți propuneri **concrete** de lărgire a unui articol, de adăugare de date, de aducere la zi cu creații sau alte realizări, de noi intrări, sau orice alte idei, vă rugăm să ne contactați prin email editura@unmb.ro, prin telefon 0213112545, sau pe [Facebook.com/centruldeexcelenta](https://www.facebook.com/centruldeexcelenta).

Cu mulțumiri, Mihai Cosma

Aniversare ardeleană

Aparent, contribuția școlii componistice clujene la patrimoniul național este nu tocmai strălucitoare, cel puțin nu foarte vizibilă, mai ales din perspectiva privirilor „regătenilor”. Și totuși, obiectivitatea ar impune scrutarea trecutului mai mult sau mai puțin îndepărtat, operațiune în urma căreia ar rezulta descoperirea unei suite de nume de rezonanță, legate prin activitate, prin creație sau fie și doar prin locul de baștină, de meleagurile transilvănene.

Unuia dintre acești corifei ai școlii clujene i-a fost dedicat festivalul derulat chiar în aceste zile de octombrie: Tudor Jarda, artist emerit, figură aproape legendară a corpului profesoral al Conservatorului „Gheorghe Dima” (astăzi Academia de muzică), de la nașterea căruia s-au împlinit 90 de ani. Clujean prin naștere, maestrul Jarda a fost, alături de Sigismund Toduță, un simbol al urbei de pe Someș în latura sa culturală, personalitate cunoscută și recunoscută în mediul academic general (nu doar cel muzical), apreciată și respectată de studenți, de colegi, de public, de mass-media etc.

La fel ca mulți dintre muzicienii ardeleni, în persoana sărbătoritului s-au cumulat mai multe haruri: cel didactic, cel creator, de dirijor, de instrumentist, pasiunea pentru folclor (pentru culegerea și valorificarea acestuia), dragostea pentru operă (atât pentru genul operei cât și pentru prima instituție lirică națională, publică – cea găzduită de frumosul Teatrul Național clujean).

Masa rotundă care a deschis Festivalul (în mod curios, manifestările nu aveau acest titlu generic, fiind intitulate, cu modestie dar și cumva stângaci, „Proiectul Jarda”), desfășurată chiar în sala de consiliu a Primăriei – semn al recunoașterii publice din partea urbei și a autorităților locale, a evidențiat, prin luările de cuvânt ale unor personalități de anvergură (împănate cu mici intervenții ale fiului compozitorului, din perspectiva familiei), un portret complex al unui artist complex, care a lăsat în urma lui generații de alți artiști, ca și o bogată și interesantă creație componistică.

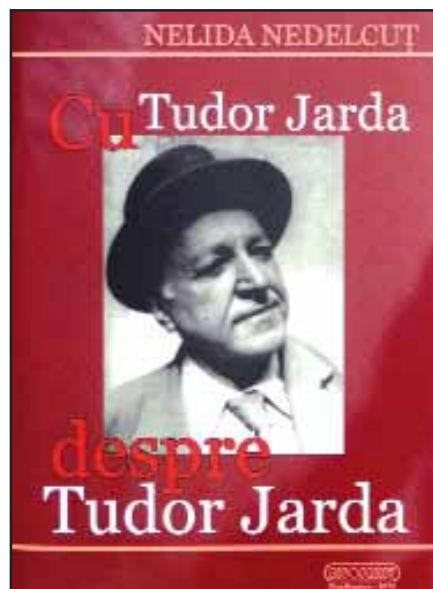
Academicianul Octavian Lazăr Cosma, prorectorii Adrian Pop și Nelida Nedelcuț, Tiberiu Groza (directorul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale) profesorii universitari doctori Constantin Râpă și Bujor Dânsoreanu, ca și subsemnatul, au rostit alocuțiuni care relatau experiența personală vizavi de persoana sărbătoritului, amintiri sau considerații muzicologice ori jurnalistice rezultate din multiplele fațete și realizări ale lui Tudor Jarda, profesor al Conservatorului clujean încă din anii tinereții timp de decenii, până la

trecerea dincolo, în mod fericit precedată de acordarea titlului de Doctor Honoris Causa al acestei instituții.

Trebuie subliniat faptul că Tudor Jarda a reușit să compună piese de referință pentru muzica românească într-o paletă largă de genuri, începând cu cel coral și terminând cu opera și baletul, gen-colar al creației componistice reprezentat în catalogul creației sale de titluri precum *Neamul Șoimăreștilor*, *Înger și demon*, *Pădurea vulturilor*, *Dreptul la viață* ori *Lucașfăruș de ziua*.

Tocmai datorită prestigiului său, datorită valorii creației sale, datorită personalității aparte, care combina umorul și ironia cu harul pedagogic și cu știința abordării

relațiilor interumane într-o manieră ideală, Festivalul „Tudor Jarda 90” a avut parte, pentru prima dată în ultima perioadă, de o alăturare de forțe nemaivăzută, incluzând TOATE instituții publice muzicale ale Clujului: Academia de Muzică „Gheorghe Dima”, UCMR – filiala Cluj, Opera Română, Filarmonica „Transilvania”, Institutul de folclor al Academiei

Române – filiala Cluj, Liceul de Muzică „Sigismund Toduță”, Școala de Arte „Tudor Jarda”, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale și lista ar putea continua cu alte și alte instituții publice ori cu parteneri media, inclusiv la nivel național.

Nu degeaba s-au adunat atâția parteneri, deoarece la festival (care durează mai mult de 2 săptămâni), participă peste 600 de muzicieni, într-un număr record de manifestări, care acoperă toată plaja de evenimente posibil de imaginat pentru o asemenea ocazie: simpozion, mese rotunde, concerte corale, instrumentale și orchestrale, expoziție, recitaluri, spectacol la Operă, corolarul peste vreme al Festivalului fiind cartea lansată cu acest prilej, semnată de Nelida Nedelcuț. Intitulată în mod inspirat „Cu Tudor Jarda despre Tudor Jarda”, volumul a apărut la Editura Risoprint și aduce în prim-plan discuții cu compozitorul și scrieri ale acestuia despre cele mai importante dintre opus-urile sale. Prin urmare valoarea documentară a cărții este de netăgăduit, autoarea meritând toate felicitările pentru restituirea acestor atât de interesante și de inedite informații.

Aș mai insista asupra faptului că acest Festival, atât de „rotund”, de complet și de bine articulat (director de proiect dr. Mircea Câmpeanu), a fost apreciat cum se cuvine și la nivelul Ministerului Culturii, acesta finanțând o parte dintre manifestări prin Administrația Fondului Cultural Național.

Mihai COSMA

Muzicieni italieni pe scena festivalului

Invitați ai festivalului RadiRo, muzicienii care alcătuiesc *Orchestra Sinfonica Nazionale della RAI* sunt un ansamblu cu o istorie interesantă, deoarece reprezintă un amplu grup artistic aflat sub pecetea prestigioasă a Radiodifuziunii din Peninsula italică. După o perioadă de autonomie, în care principalele studiouri italiene – Torino, Roma, Milano, Neapole și-au format treptat propriile orchestre, reunirea acestor ansambluri într-o unică formație națională „OSN RAI” a devenit semnalul sonor radio cel mai de seamă lansat pe undele herțiene. Conducător inițial, sub această nouă alcătuire, de dirijori de marcă precum Georges Prêtre și Giuseppe Sinopoli, ansamblul simfonic și-a

Juraj Valcuha

programe pregătite pentru acest turneu, în care Juraj Valcuha s-a impus prin autoritatea cu care îl preocupă abordarea muzicii romantice ruse – *Concertul pentru vioară* de P.I. Ceaikovski, *Simfonia a treia* de Serghei Rachmaninov și a repertoriului simfonic austro-german – *Concertul nr. 2 pentru pian* de Johannes Brahms, poemul simfonic *Till Eulenspiegel* și *Suita de concert „Der Rosenkavalier”* de Richard Strauss. Pentru o orchestră radio, repertoriul internațional, ca și diversitatea stilistică reprezintă o parte din componentele fișei de activitate, atât în cazul transmisiilor

internaționale cât și în ce privește activitatea de înregistrări în studiourile radio. A fost și principalul subiect de observație, referitor la realizările din sala de concert, animată de o multitudine de microfoane destinate amplificării și calității audiției. În ansamblu, pentru

ritmice din poemul straussian, fără cursivitatea narativă necesară. Totuși, suita cu muzica din opera *Rosenkavalier* i-a purtat pe interpreți, implicit și publicul, mai aproape de subiect, atrăgând aprecieri pe măsură. Mulțumiți de rezultate, italienii au oferit în ambele concerte aceleași suplimente, cu nuanțe sentimentale în muzica lui Puccini, cu antren dansant în cea a lui Dvorak.

Desigur, spectaculosul acestor programe aparține în mare parte și prezențelor solistice, ca oaspeți ai „OSN RAI”. Alexandru Tomescu și-a reîntâlnit admiratorii bucureșteni, dar și pe cei care îl ascultau în transmisiile radiofonice. Linia echilibrată a cântului, stăpânirea autoritară a sonorităților instrumentului preferat, *Stradivarius Elder Voicu*, au cunoscut, dincolo de microfon, valoarea romantică a concertului ceaikovskian. Pianistul Cristian Zacharias, părăsind repertoriul baroc-clasic, cu care a fost aplaudat la de bucureșteni, s-a integrat cu voința unui aplomb instrumental în partitura lui Brahms. Dirijorul Juraj Valcuha își coordonează echilibrat sonoritățile orchestrale, dorind accente patetice pentru romantismul rus în acompaniament, cu străluciri intenționat subliniate, poate uneori depășind partitura, pentru muzica straussiană și preocupări de

câștigat pe merit renumele internațional. Pentru noi, acum, la pupitrul dirijoral se prezintă un tânăr șef de orchestră, de origine slovacă, care conduce, din 2009, principalele producții simfonice în țară și peste hotare. Reușitele sale l-au recomandat și pentru participarea la Festivalul internațional autumnal de la București. Urmărim cele două

muzica lui Rachmaninov, plinătatea orchestrală specifică a lăsat să primeze intervențiile solistice umbrind blocurile armonică-polifonice, discursul muzical convingând deci mai mult tematic decât simfonizant. Pentru a doilea program, unele probleme de detaliu au fost de asemenea dificil rezolvate în ansamblul intervențiilor sticlos

expresie în acompaniamentul pianistului Cristian Zacharias.

În întreaga sa evoluție Orchestra simfonică italiană RAI și-a dovedit în întreaga sa prestație profesionalismul ce aparține categoriei radio pe care a argumentat-o în Festival.

Muzicieni din Franța

Pentru Festivalul radiofoniei muzicale, a venit de la Paris **Orchestre Philharmonique de Radio France**, dar fără dirijorul său principal, Myjung-Whun Chung, așteptat cu un explicabil interes. Nu este neapărat un motiv de nemulțumire, căci soluția adoptată de organizatori, eficienți prin toate componentele „bordului”, ne-a propus altceva decât o înlocuire., prilejuind reîntâlnirea cu întotdeauna bine primitul Ion Marin.

Pe agenda supraîncărcată a celor mai apropiate proiecte, figurează la muzicianul român de anvergură internațională Tokyo Metropolitan Symphony, Hamburg Philharmonic, The Metropolitan Opera, Orchestre National de Belgique. Și-a făcut totuși timp, ca să ne „reviziteze”, după nu prea recente sale concerte bucureștene din ediții festivaliere enesciene. Melomanii știu prea bine faima ansamblurilor orchestrale franceze – este cazul cu **Orchestre Philharmonique de Radio France** - care dispun de o pregătire specială în efectuarea înregistrărilor și transmisiilor radiofonice. Performanța lor este posibilă, chiar dacă evadează din repertoriul național, către cel european, în seara respectivă, pentru prezentarea lor la Sala Palatului fiind alese semnăturile componistice ale lui Antonin Dvorak și Dmitri Sostakovici, ca mesaj

Ion Marin

Violoncelistul chinez Jian Wang, pentru prima oară în dialog cu melomanii noștri, este precedat de renumele unei cariere apreciate pretutindeni, în ultimele decenii, ceea ce justifică interesul nostru. Evident, în favoarea unei bune impresii, se poate spune că îl recomandă un sunet calitativ al instrumentului său, depășind oarecum prelucrările sistemului de amplificare din sala de concert. Cunoașterea muzicii și capacitatea abordărilor stilistice, susținerea replicilor cu ansamblul acompaniator se situează însă doar în zona informală, explicabilă printr-o anume neimplicare romantică.

Ce așteptam, mai apoi, de la **Simfonia a 6-a în si minor** de Șostakovici, pentru a ne convinge că am asistat totuși la un eveniment? O demonstrație de artă

dirijorală care atinge culmea maturității, ceea ce Ion Marin o dovedește, prin calmul dramatic al abordării monumentalei adresări din partea întâi a acestei capodopere, contrastând cu energia debordantă a răspunsurilor, de mare virtuozitate orchestrală, ce o întregesc în următoarele două secțiuni oferă imaginea acestei elaborări interpretative impresionante. În ceea

artistic. Există condiții, pentru auditori, ca impresiile să fie oarecum deosebite, față de acest program. În **Concertul pentru violoncel** de Dvorak, abundența melosului romantic captează, redarea însă aflându-se învecinată cu numeroasele versiuni interpretative anterioare, ce invită astfel la inevitabile comparații.

ce privește împlinirea discursului simfonic performant, propriu Orchestrei franceze, putem vorbi de un spectacol de stăpânire eficientă a acestei superbe lucrări, comunicată nouă „în direct”, cu mijloacele captării muzicii, transmise prin microfoane, de pe scenă spre publicul audient al Sălii Mari a Palatului.

Orchestra Națională Radio pe podiumul Festivalului

Un eveniment muzical deosebit domină luna septembrie. Proiectul inițial aparține ideii realizării unei manifestări al căror producători, Radio România și ARCUB doreau să dea conținut muzical alternativ, cu sprijinul ARTEXIM, intervalului dintre edițiile bianuale ale Festivalului „George Enescu”. Atenția organizatorilor primei ediții a Festivalului RadiRo s-a îndreptat spre unicitatea formulei de reprezentativitate artistică și profesională. Deci, timp de o săptămână, Orchestre radio continentale europene susțin un panoramic internațional la București. Primul concert a fost programat în 23 septembrie, când porțile Sălii Mari a Palatului s-au deschis primind publicul, pentru programul inaugural autumnal. Directorul artistic al festivalului, Christian Zacharias la pupitrul Orchestrei Naționale Radio și Corului Academic Radio (maestru de cor Dan Mihai Goia) oferea melomanilor concertul care, așa cum spusese în alocuțiunea de inaugurare Președintele, director general al Societății române de Radiodifuziune, răsuna în direct pe toate posturile radio ale României, într-o transmisie de amploare unică până acum în istoria radiofoniei naționale.

O potrivită alegere, pentru un astfel de moment, audiția **Simfoniei a IX-a în re minor** de Ludwig van Beethoven este capodopera simbolic destinată a lansa mesajul adresat de Titanul clasicismului, lumii întregi. Căci **Oda bucuriei**, culminație a acestei mărețe simfonii, a fost aleasă, prin semnificația sa, și drept Imn al comunității europene. În ambianța unei astfel de sărbători, pe podiumul Sălii mari a Palatului s-au aliniat artiști ce evoluau pe scenele europene – soprana germană Sibyla Rubens, mezzo-soprana română Ruxandra Donose, tenorul elvețian Jörg Dürmüller, basul vinez Sebastian Holecek. În completarea programului inaugural, dirijorul Christian Zacharias a programat și o muzică romantică considerată că aparține, ca ambianță istorică, unui moment învecinat creației beethoveniene și lumii vieneze. Este vorba de **Trei antracte din muzica de scenă Rosamunda op. 26** de Franz Schubert, op.26. Pentru Orchestra Națională Radio, simfonia beethoveniană a fost, pentru numeroase stagiuni, în tradiția stagiunilor de concert, un titlu de glorie, sub baghete prestigioase. Să menționăm deci să meritele artiștilor români și-au argumentat invitarea în programul RadiRo, ce reprezintă istoria orchestrelor radio, începută în primele decenii ale secolului trecut.

Pentru cea de a doua prezentă pe afișul Festivalului, Orchestra Națională Radio a propus o reîntâlnire solistică de

mare atractivitate, cu violonistul rus Maxim Vengherov, deținătorul mai multor evenimente anterioare, în autumnalele enesciene bucureștene. Explicabil deci aflul publicului dornic să asculte varianta sa interpretativă într-una din marile opere romantice, **Concertul op. 77 în Re major** de Johannes Brahms. Componentele violonisticii sale impresionează de la prima trăsătură de arcuș, prin dominantă sonoră ce depășea fără dificultate orice inconvenient al amplificării. Maxim Vengherov aduce în cântul său armonioasă îmbinare a armonicilor viorii sale cu claritatea intonației și fluidul sincerității expresive a

frazelor. În spațiul Sălii Mari a Palatului, putem vorbi și de o interpretare *live*, în cea mai autentică accepțiune, convingătoare ca adresare, emoționalitate și stil, așa cum o realizează prioritar marii violoniști aflați în plinătatea carierei. Ar trebui să mulțumim celor preocupați de această revenire la București a artistului, pentru RadiRo, oferind astfel miza de succes pentru programul orchestrei simfonice destinate a-l acompania, sub emblema ONR. Am avut și oportunitatea de a fi în prezența unei personalități dirijorale de calibrul lui Horia Andreescu, un maestru care semnează numeroase evoluții publice, radiofonice și discografice ale ansamblului. De subliniat abilitatea cu care l-a urmărit pe Maxim Vengherov, creând ambianța potrivită a dialogului cu o partitură orchestrală amplă, în care glasul viorii are nevoie de condiții speciale pentru a-și afla locul firesc. În compania

muzicienilor români, interesant de observat această relație solist-ansamblu și în surprinzătorul supliment acordat de Repin, tot cu a c o m p a n i a m e n t orchestral – mișcarea lentă din **Concertul nr. 4** de Mozart – semn de prețuire din partea celor care l-au invitat la Festival să cânte împreună.

Horia Andreescu este un interpret beethovenian de faimă, realizările carierei sale, ca și titlul de Doctor în muzică, atribuit pentru studiul simfoniilor Titanului, fiind argumente convingătoare. Ne-am dorit deci satisfacția împlinirii unei versiuni-eveniment a capodoperei aflate sub amprenta „Destinului”. **Simfonia a V-a** și-a desfășurat, în dimensiunile clasicității, implacabila forță, în

faldurile tradiției, cunoașterii și implicării, Maestrul atingând, împreună cu ansamblul condus de el, cote de performanță. În spiritul suplimentelor acestui program receptiv așteptărilor de succes, finalul evoluției orchestrei pe podiumul Sălii Mari a Palatului s-a încheiat cu **Uvertura „Egmond”**, ONR și Horia Andreescu semnând un moment de reper, important pentru semnificațiile de profesionalism ale formațiilor invitate pentru prima reunire internațională RadiRo, la București.

Luiza Borac, o prezentă multășteptată, la concertele camerale

Christian Zacharias

Cei din urmă sunt... britanicii

În „Caietul de sarcini” al organizatorilor, pentru edificarea strategiei repertoriale și de succesiune a intrărilor pe scena festivalului RadiRo, renumele de care se bucură BBC Symphony Orchestra a pledat conform zicalei „urma scapă...” Iată probabil, dincolo de proiectele de turnee, de ce credem că ultimele secvențe au aparținut acestei renumite formații, dirijate de Jukka-Pekka Saraste, prim dirijor invitat al ansamblului britanic. Cred că afișul celor două seri are avantajul deciziilor repertoriale ale oaspeților, deoarece putem vorbi de audierea unor lucrări diverse ca stil, factură și comunicare. Gândim astfel și pentru că au fost alese singurele pagini de muzică enesciană din Festival, pentru care Jukka-Pekka Saraste și-a mărturisit, în interviul radiofonic acordat lui Ștefan Cosctache, afinitatea. Cele două **Rapsodii române**, tălmăcite de britanici, reflectă parametrii propriei lor sensibilități, exactitatea ca abordare a partiturii și o altă vibrație expresivă, străină nouă, deosebită evident de temeurile inspiratoare pentru George Enescu.

atmosferă descopeream în replica celei de a doua seri, lucru firesc pentru personalitatea pianistului Dan Grigore, un tălmăcitor personal și voit spectaculos al muzicii lui Rachmaninov din caleidoscopul **Rapsodiei pe o temă de Paganini**.

În dialogul de personalități și epoci, ce pare să indice preocupări ale muzicienilor britanici și dirijorului lor pentru pregătirea turneului la București, s-a hotărât confruntarea **Simfoniei a 9-a, „Marea simfonie” în Do major, D.944** de Franz Schubert, cu la fel de marea **Simfonie a IV-a, în do minor, op. 43** de Dmitri Șostakovici. Evident, pentru romanticul vienez, fluidul temperamental are puls ce unește pitorescul și emoția caracteristică viitorului de gen în epocă, mai cu seamă o cuceritoare resursă de energie tematică, bine păstrată de memoria melomanilor. Comunicarea mesajului acestei partituri postume l-a preocupat pe dirijor, alegându-se ipostaza unui discurs panoramic cu numeroase imagini în succesiune și ocolire a culminațiilor, efect de actualizare a unei ambiante schubertiene modernizate. Este firește, o opțiune care corespunde calitativ exigențelor și poate convinge diferit ascultătorul. Ocazia de a urmări o alternanță simfonică a genului, după aproape un secol de istorie, pentru Șostakovici, atrage din perspectiva literaturii de „roman orchestral”, altfel abordat de marele compozitor rus. Constatăm că se

lesnicioasă tehnic și expresiv, pe care am urmărit-o în conlucrarea elaborată a lui Jukka-Pekka Saraste cu orchestra amplă a profesioniștilor britanici abilitați în variantele stilistice caracteristice unei prestigioase orchestre radio, principală realizatoare a tradiției festivalurilor estivale *Proms BBC*,

Jukka-Pekka Saraste

difuzate în întregul mapamond.

Suma generală a impresiilor de cronicar-spectator adună buna realizare a organizării – producător Radio România, coproducători Arcub TVR, participanți Artexim -, preocuparea unei echilibrate și calitative participări artistice a oaspeților și gazdelor, reflectarea audio și video a evenimentelor, prin emisiuni, interviuri, reportaje și transmisii de radio și televiziune. Să sperăm că ceea ce am urmărit în

Solista primei seri, violonista germană Viviane Hagner, în **Fantezia Scoțiană** de Max Bruch, a avut suficiente argumente de succes nu numai pentru că a venit la București cu al său *Stradivarius Sasserno 1717*, dar și pentru efortul de a place publicului prin liniște lirică și grație instrumentală. Cu totul altă

păstrează ideea de succesiune imagistică, cu numeroase reveniri în derulare. Culminațiile, în alternanță cu momentele lirice, accentele dramaturgice în alternanță cu meditația oferă un comentariu al epocii antebelice din secolul trecut, nu lipsit de actualitate și acum. Interesantă deci parcurgerea, deloc

actualul septembrie muzical 2012, sub emblema RadiRo, va avea succes și viitor.

*Cronicile concertelor
Festivalului RadiRO au fost
semnate de*
**Grigore
CONSTANTINESCU**

Final de sezon

Corina BURA

Deși a trecut ceva timp de când s-a risipit ecoul ultimelor acorduri ale stagiunii, răsfoind paginile celor câteva reviste care înscriu evenimentele muzicale bucureștene, am simțit nevoia să retrăim, de această dată prin pagina scrisă câteva dintre momentele care, după părerea noastră, au adus o interesantă și importantă pată de culoare pe imaginea mozaicului cameral al acestei primăveri. Credem că recitalul susținut de **Marian Movileanu** și **Adriana Maier** la Aula Palatului Cantacuzino, cuprinzând lucrări din creația românească pentru violă și pian s-a arătat a fi printre cele mai semnificative din acest sector. Printr-un parcurs care a înglobat piese valoroase, care au demonstrat intensă și continuă preocupare a compozitorilor noștri pentru îmbogățirea unui repertoriu destinat în primul rând unor distinși interpreți români, atitudinea acestui cuplu se înscrie pe traiectoria unei continuități în perimetrul artei interpretative a alto-ului. În prezența compozitoarei **Carmen Petra-Basacopol** recitalul s-a deschis cu două opusuri târzii preluate din creația acesteia, *Legenda pentru violă și pian op.113 nr.1*, „de un melodism învăluitor”, cu ornamentică discretă și atmosferă rafinată de extracție bizantină - după cum comenta **Carmen Cârneli** – care a atras imediat atenția asupra calităților artistice ale lui M. Movileanu: degajare, sunet catifelat, colorat, cu subtilitate în vibrato și reliefarea detaliului. *Improvițații pentru violă solo, op.113 nr.2* este o piesă mai dinamică, în care se pot detașa unele trăsături ale sintezei la care distinsa compozitoare lucrează și reușește să ne încante prin prospețime, construind o lucrare extrem de plăcută, concentrată, în același timp consistentă. Atmosfera transilvană s-a prelungit cu *Sonata per viola solo* scrisă de **Valentin Timaru**. Este o creație tot de dată recentă în care cele 2 secțiuni se desfășoară pe un mare arc de esență clasică, discursul, de proveniență predominant modală, mai mozaicat fiind marcat de multiple cadențe interioare. Contrastul deosebit de reușit al mișcării secunde aduce un grad sporit de dificultate prin pasaje care evoluează într-un pizzicato rapid, iar coda reiterează elementele inițiale. Lucrarea lui **Dan Dediu**, *Stella Cadente op.72* (1998) cu care s-a încheiat prima parte a recitalului are toate calitățile unei muzici foarte bine scrise: contraste echilibrate, varietate ritmică, efecte care imprimă un caracter ilustrativ, ideea de teatral și mult umor. Cei doi interpreți, demult familiarizați cu ideile compozitorului, s-au desfășurat cu multă naturalețe pe textul dat realizând o foarte izbutită variantă a acestei cvasi miniaturi.

Cea de a doua parte a serii s-a orientat către o muzică aparținând primei jumătăți a secolului trecut, secol în care exista cea tihnă în a audia și savura lucrări de mare amploare: **Stan Golestan** – *Arioso et Allegro de Concert* (1932) și *Sonata pentru violă și pian* de **Dumitru Capoianu** (1950). Deși scrise la o distanță de 18 ani cele două lucrări au câte ceva în comun, o atmosferă de influență romantică într-un decor clasic, cu accente dramatice urmate de relaxări interioare, elemente modale ce amintesc de apartenența la spațiul românesc, o partitura pianistică foarte bogată, latura intens virtuoză

fiind asigurată de un desen care șerpuieste în mare viteză. Temele primei părți ale Sonatei pentru violă sunt intens elaborate și dezvoltate de către ambele instrumente, iar partea mediană (un fel de *Lento ma non tanto*, o temă cu variațiuni în care se pot recunoaște anumite idei preluate din patrimoniul enescian) constituie momentul de maximă desfășurare. Finalul jucăuș, cu ritm aksak aduce același iureș de tip moto perpetuo întrerupt uneori de mici intervenții care mai rafinează evoluția alto-ului. Pianul devine în acest caz un partener cel puțin egal, desfășurându-se dinamic pe o scriitură armonică opulentă, astfel că cei doi interpreți au sfârșit con bravura această inedită și importantă seară. De altfel cei doi muzicieni reprezintă o prezență constantă pe aria camerală, știut fiind că membrii ansamblului Profil-Aperto sunt cei care în momentul de față susțin cele mai multe manifestări dedicate muzicii românești, indiferent de epocă. Tot în acest context poate fi amintit recitalul susținut la Filarmonică de **Diana Moș** alături de partenera

sa, **Adriana Maier** și de violoncelistul **Eugen Bogdan Popa** într-un foarte reușit program care a cuprins un celebru opus prokofievian, pe urmă **Yehuda Yannay** – *Note traffic* și *Sonatopera* de **Dan Dediu**. Desigur că punctul clasic de atracție a fost *Sonata a II-a în Re* de **Serghei Prokofiev**, la care interpretele au avut multe idei bune - „condiment” pentru aura de umor rafinat care învăluie personalitatea acestei lucrări. Una dintre calitățile muzicii lui Prokofiev este aceea de a fi intens narativă, dar nu cu impact direct ci prin sugestie, ea stimulează la maximum procesul imaginativ și poate de aceea într-un alt registru se poate asocia cu *Sonatopera* care este de fapt o reluare a ideii care a generat *Don Giovanni/Juan*. În cazul acesta colajul aduce frânturi din binecunoscute capodopere ale genului (Strauss/Till, Rossini/*Bărbierul din Sevilla* ș.a., dar mai ales împrumută elemente de tehnică din *Capriciile* de Paganini), prelucrate conform fanteziei sale care uneori pare fără limite sau a dispoziției de moment a autorului care poate fi amuzat sau, dimpotrivă, agasat, toate acestea într-o partitură dificilă pe care interpretele au aprofundat-o și pe care au prezentat-o cu atitudinea artistului care se mișcă pe un text foarte bine stăpânit. În sfârșit Duo-ul vioară-violoncel *Note traffic* prezintă o scriitură care într-adevăr poate sugera pe trei planuri lanțul emoțiilor interioare declanșate de frânturi din muzeul amintirilor, cele provocate de ambianța concretă sau, de ce nu, chiar de ritmul trepidant, mai ales neîntrerupt al mișcării mecanice care pune stăpânire din

ce în ce mai agresiv pe viața noastră. Pe o vastă suprafață sonoră această meditație expresivă implică progresiv participanții la actul artistic printr-un limbaj care se recunoaște și care permite concentrarea pe idea generatoare. Eugen Bogdan Popa, cu al său sunet elaborat, colorat subtil, a umanizat cu mult rafinament planul crispantului trafic dominant al societății planetare.

Poate tot în acest context am aminti de un alt recital de muzică românească de la sala Studio a Filarmonicii, în care am remarcat un violonist clujean cu multiple resurse, care trece cu ușurință de la vioară la violă - de fapt este un prim violist la o importantă instituție muzicală din orașul de pe Someș - , vorbim despre **Eugen Duran**. Interpretul are un bogat repertoriu și este înzestrat cu foarte multe calități interioare și găsește soluții tehnice potrivite pentru muzica noastră (și aceste ultime cuvinte nu reprezintă o afirmație hazardată deoarece este cunoscut faptul că repertoriul autohton are la nivel general scriitura mai complexă, ca să nu spunem complicată. Alături de compozitoarea **Iulia Cibîșescu** au reușit să atragă un numeros public într-un recital de autor care a cuprins: *Poezii fără cuvinte* (violă solo), *Sonata a II-a pentru violă și pian*, *Suita pentru vioară și pian* și *Sonata a II-a pentru vioară și pian*, majoritatea scrise pentru festivalul *Toamna muzicală clujeană*, alcătuiind un fond sonor cu care deja suntem familiarizați datorită unei prezențe ritmice pe scenele Capitalei.

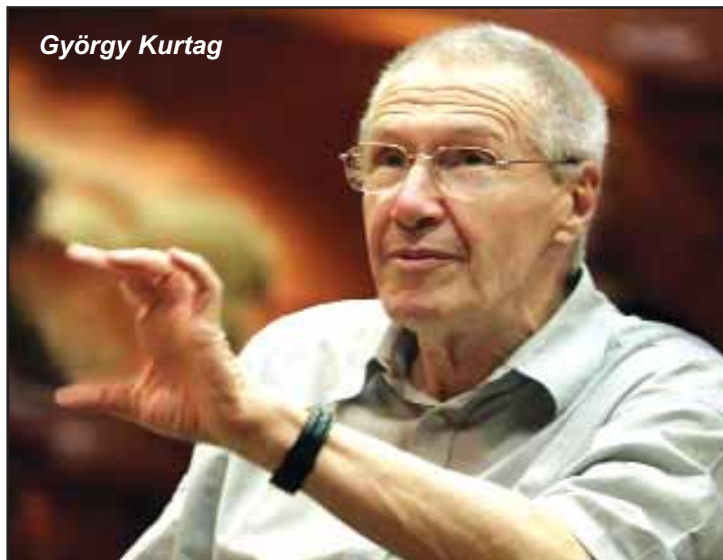
Din postura consumatorului unei muzici cât mai diverse am urmărit seara *organistului* rezervată prin tradiție într-o duminică după masa la Filarmonică sau la Radio... și într-adevăr **Marcel Costea**, pe minunata orgă de la Sf. Iosif ne-a dăruit o mare satisfacție spirituală cu un program alcătuit din lucrări celebre: **César Franck** - tulburătorul *Choral în la minor*, la care a găsit soluții foarte potrivite pentru o orgă non-franceză, o amplă și foarte frumoasă *Sonată (nr.6) pentru orgă* de **Mendelssohn-Bartholdy**, **Brahms** - 2 *Chorale* (din ciclul celor 11), superbul *Le banquet celeste* de **Messiaen**, la care stropii temei au fost țesuți pe largi acorduri în registre de o delicatețe extremă și în sfârșit **Jehan Alain** - *Litanies*, iar spre deliciul ascultătorilor s-a mai oferit un bis dintr-un la fel de binecunoscut opus : Widor. Suntem familiarizați cu temperamentul său vulcanic, iar amploarea sonoră a făcut întotdeauna casă bună cu ambianța unui edificiu neogotic și cu o seară târzie de iunie. Cuprinși de sentimente înălțătoare am reușit să ne desprindem pentru câteva ore de apăsarea cotidianului, mulțumind Providenței ca avem acces la aceste virtuale spații generate de muzică, în care se pot reface forțele interioare.

Într-o sală cochetă și primitoare am reușit să audiem un recital de o cu totul altă factură, am spune pentru *connaisseurs*, susținut de **Kiss Péter** la pian și **Szücs Péter** la clarinet, intitulat "From Bartók to Kurtág", la Institutul Maghiar din București. Înscriindu-se pe linia clasică a promovării muzicii maghiare, recitalul a adus în centrul atenției muzica celor mai importanți compozitori ai

Marcel Costea

secolului XX și a început cu câteva piese mai accesibile ale "monștrilor sacri" precum **Kodály Zoltán** - *Chemare*, pentru clarinet solo, dar mai ales cu *Improvizațiile* - un tensionant moment pentru pian solo și cu *Cele 3 cântece din Ciuc* de **Béla Bartók**, la care cele 2 instrumente și-au împlinit liniile muzicale. S-a trecut, firește, la **György Ligeti** din care pianistul a interpretat câteva numere din binecunoscuta *Musica Ricercata*, iar cea de a doua secțiune a seriei a cuprins *Variazioni* (cl./pian) de **Sáry László** și *Tremur de lumină și umbră* pentru clarinet solo de **Vajda Gergely**, ultima prilejuind solistului etalarea unei foarte bune tehnici în emiterea multifonicilor. **Kedves Csanád** (n. la Miercurea Ciuc, cu studii desăvârșite la

György Kurtág

Budapesta) și-a prezentat *Abstract Mönster* (modele abstracte), o primă audiție, care, așa cum deja anunță și titlul, ne introduce în universul său compozițional, care este străbătut totuși de lirism și mai puțin de un constructivism evident și agresiv cum am fi fost tentați să credem. Colegul său, **Zarándy Ákos**, cu *Pe-log In*, tot o p.a. a explicat la rândul său influențele muzicilor și instrumentelor exotice regăsite în muzica sa. Cei doi tineri compozitori sunt susținuți de instituțiile de profil din țara lor pentru a se impune pe agenda celor mai de calitate manifestări europene

ale genului și participa la numeroase festivaluri dedicate muzicii actuale. Recitalul s-a încheiat cu *Jocuri*: *Fanfare*, *To Mijakó*, *Les Adieux*, *Mica furtună*, *Lección de limbă maghiară pentru străini* și *Plictisit* de **György Kurtág**, debordând de umor, extrem de sugestive, unele dintre piese fiind adevărate momente de teatru muzical, iar în final, la pian au intonat bachianul *Actus tragicus*. Cei 2 interpreți, deosebit de talentați, excelent pregătiți și foarte dăruți acestei misiuni au reușit să imprime o notă foarte plăcută unui recital cu o muzică presupus mai complicată, dar care, chiar a captat ascultătorii mai puțin avizați sugerându-le alte ierarhizări valorice referitoare la interesantele timpuri în care avem privilegiul să trăim.

Ileana Tonca – o „încântătoare artistă”

Anca FLOREA

Vorbim mult – uneori prea mult – despre evoluția unor soliști români pe scenele lirice ale lumii, unii meritând din plin, alții făcându-și reclamă în varii feluri. Dar există și cei care, pur și simplu, își urmează drumul, cu talent, credință și dăruire, unanim apreciați în roluri diverse, dar și în recitaluri sau în lucrări vocal-simfonice, lăsându-i pe spectatori și pe cronicari să le aprecieze performanța artistică.

Un exemplu elocvent în acest sens este soprana Ileana Tonca, remarcată încă din anul I de studiu, la Universitatea Națională de Muzică din București, unde s-a format sub îndrumarea profesoarei Georgeta Stoleriu, devenind solistă a Operei Naționale, apoi, din 1999, la Staatsoper Viena, unde am avut adesea ocazia să o aplaud, asemenea tuturor celor din sală (și din culise), conturând personaje cuceritoare, pe care le interpretează cu sensibilitate și naturalețe, cântând impecabil și expresiv

partiturile respective, fie că este vorba despre Mozart sau Verdi, Massenet, Richard Strauss sau... Johann Strauss. Pentru că este poate cel mai credibil Oscar pe care l-am văzut și ascultat vreodată, la fel cum un alt paj – deci un alt travesti – Tebaldo, realizat însă pe cu totul alte coordonate, a încântat și în recenta montare cu **Don Carlo**, pentru că în Sophie din premiera operei **Werther** a adus farmecul, tinerețea și luminozitatea adolescenței vesele și îndrăgostite în taină, pentru că într-o altă Sofie – din **Cavalerul rozelor** – a știut să fie și elegantă și caldă

luptătoare pentru dragostea ei, invitată să dea viață rolului și la Staatsoper Berlin, pentru că în Adele este ca un foc de artificii, atât vocal, cât și scenic, amuzantă, simpatcă și cochetă, pentru că și în operele pentru copii pare „făcută” să întrupeze un puști pus pe aventură, speriat sau poznaș în **35 Mai** sau o Prințesă Somnuleț încântătoare în **Mâncătorul de vise** sau o expresivă Wendy sau... Dar trece cu aceeași dezinvoltură și rigoare de la Siebel la Suzanna, de la Zerlina la Papagena sau Lisa din **Sonnambula** și Nanetta sau alte eroine pe cât de diferite, pe atât de ofertante pentru soprana care creează, de fiecare dată, o tipologie pregnantă și perfect adecvată sub toate aspectele.

Și dacă, eventual, cineva m-ar suspecta de subiectivism, cu siguranță comentarii din Austria, care urmăresc aproape fiecare spectacol din stagiune, nu pot fi „acuzați” de așa ceva, dar au aceleași cuvinte de

apreciere. Spre exemplu, la începutul anului trecut, Kerstin Voigt remarca, în „Die Neue Merker” nr. 2, „vocea ușoară, flexibilă, cu acut perlat, a Ilenei Tonca” în Sophie (1 ianuarie), apoi Johannes Marksteiner afirma, în aceeași revistă de mare prestigiu, că, în **Sonnambula** din 11 martie, „Ileana Tonca, într-o splendidă formă vocală, nu a lăsat, în Lisa, niciun aspect neîmplinit”, pentru ca despre același rol, interpretat câteva zile mai târziu, în 16 martie, Martin Robert Botz să considere că „Ileana Tonca a reușit să stăpânească rolul mai curând ingrat, dar cu două dificile arii, fiind încântător de privit și generând parcă mai multă simpatie pentru rivala Aminei decât predecesoarele sale”. În Zelina (8 mai), Elena Habermann sublinia că „a fost cea mai bună dintre cele 3 soliste. Este îmbucurător să vezi cum s-a dezvoltat continuu în această stagiune, vocea devenind tot mai suplă și chiar mai extinsă. Ea cântă ca o minunată lărică Zerlina; această încântătoare artistă a și jucat bine, fără probleme. Publicul se poate bucura atunci când ‘provocarea’ acestei artiste merge atât de departe.” În 26 mai s-a „transformat” în Elvira din **Italianca în Alger**, în care aceeași semnatară nota că, în „veșnic ‘clevetitoarea’ Elvira, Ileana Tonca a fost, într-adevăr, absolut fermecătoare”. În 13 noiembrie a apărut însă în Woglinde din **Amurgul zeilor**, în care Kurt Vlach afirma că „Ileana Tonca a oferit una dintre cele mai bune interpretări din întregul ‘Inel’. Vocea sa este ‘la înălțime’ și cred că este păcat că nu a interpretat și ‘Vocea păsării pădurii’”. Dar, în urmă cu câțiva ani, am ascultat-o în Pasărea pădurii din... **Siegfried**, cântată cu adevărat impresionant.

În prima zi din 2012 a fost din nou Adele, aplaudată și de Perte Dusek, cel care, în versiunea on-line a revistei, menționa că „a fost o convingătoare Adele, ambele arii constituind punctul culminant al reprezentației din 1 ianuarie”. Dar am aplaudat-o apoi și în Tebaldo, iar în 5 septembrie a debutat într-un alt rol dificil dar deosebit de interesant – Zdenka din **Arabella** -, sub bagheta reputatului Frans Welser-Most, directorul muzical al teatrului, revenind în opera straussiană și în 8-11-16 septembrie; urmărind primul spectacol, același Martin Robert Botz considera că „Ileana Tonca, în rolul flăcăului Zdenko (deghizata Zdenka), a realizat un personaj împlinit sub toate aspectele. (...) Cântul se pliază pe specificul furtunos al acestuia, iar vocea sa și cea a sopranei Camilla Nylund (în rolul titular) s-au armonizat perfect în frumoasa lor linie melodică.”

Și va continua să apară în alte personaje de succes din bogata sa galerie, ca de obicei în compania unor celebrități alături de care, de atâția ani, se simte „ca acasă”, pe una dintre cele mai importante scene lirice din lume. Așa cum va fi și în 31 decembrie, când va întrupe din nou o sprintară Adele, într-o distribuție în care renumitul tenor Ramon Vargas va fi... tenorul Alfred!...

Ce păcat că aici nu a mai fost invitată de ani și ani, reușind să o asculte doar cei care se află sau sunt în trecere prin Viena, acolo unde a susținut și un recital de lied la Musikverein, a cântat în partituri vocal-simfonice de anvergură, a primit, la Parlament, „Frauenkunstpreis” ... Poate ar trebui să „ne amintim” și de artiștii noștri care au o carieră solidă, superlativ apreciată, dar nu se promovează ca alții...

Mihaela Ungureanu-Binder în „Falstaff”

Mă aflu împreună cu mezzosoprana Mihaela Ungureanu-Binder, reușind să mă strecor printre admiratori și autografele pe care le dă, să-i pun câteva întrebări după succesul premierei *Fastaff*, de o mare importanță la Regensburg, în Germania.

Astăzi, 18.05.2012 a avut loc premiera operei Falstaff, Mihaela Ungureanu-Binder a venit de la Viena la Regensburg, pentru rolul Doamnei Quickly. Cum a fost prima colaborare cu acest teatru?

Da, într-adevăr sunt pentru prima oară în acest teatru, unde de la început m-am simțit într-o atmosferă „germană”: seriozitate, rigurozitate, punctualitate... fenomene deja cunoscute în spațiul germanic. Dar, să revin la aceasta Premieră care este un eveniment important aici, mai ales pentru intendatul instituției care l-a susținut pe regizorul Ernö Weil în proiectul său de a-și încheia contractul de 10 ani în acest teatru cu un spectacol deosebit și cu voci remarcabile. Cum vezi că arată succesul acestei seri atât regizorul, cât și întreaga companie sunt mai mult decât fericiți.

„Falstaff” un mare succes la Regensburg! Observ din nou, nu numai că ești singura româncă pe afiș, dar și că publicul german te-a aplaudat cu o „sonoritate” crescătoare arătându-și bucuria de a te avea pe scena lor. Ce ai simțit când ai ieșit la aplauze?

Întâi, îți mulțumesc că mi-ai onorat invitația și ești aici împreună cu mine, deoarece puțini români au respectul artistului de a fi alături de el, susținându-l și ascultându-l <live> în sală. E important ca publicul să simtă cu tine expresivitatea rolului, frumusețea muzicii, vibrațiile interioare și să se bucure de mesajul direct al artistului. Da!, am avut bucuria și în această seară să simt că publicul m-a înțeles. Oricum, fiecare artist știe că publicul este acela care te clasează.

Ai avut dorința de a cânta acest rol, sau a fost o pură întâmplare?

Rolul este foarte frumos, orice mezzosoprană cu posibilitățile vocale pe care rolul le cere, își dorește să-l cânte. Mi s-a propus de către agentul meu austriac și timpul mi-a permis, așa că am luat angajamentul. Nu

cred că a fost o întâmplare, destinul vieții își spune de multe ori cuvântul.

În această seară ai cântat alături soliști cunoscuți ca: Johannes Schwärsky în rolul lui Falstaff, Anna Herczenik în rolul doamnei Alice Ford, Seymour Karimov - soțul doamnei Ford. Crezi că vocile celorlalți s-au îngemănat cu vocea ta?

Toți și-au adus aportul și cu toții am reușit să aducem pe scenă jocul și muzica comediei lirice. Cum am mai spus deja, pentru Verdi sunt necesare anumite calități vocale și nu orice cântăreț poate fi o voce verdiană.

Colaborarea cu dirijorul japonez Tetsuñ Ban a fost una simplă sau complicată?

Colaborarea mea cu dirijori japonezi are loc deja din primii ani de la Staatsoper - Viena prin Sergiei Ozawa, mai apoi deseori mele turnee la Tokyo și nu în ultimul rând angajamentele mele de la Berlin, München și multe alte locuri. După părerea mea colaborarea emoțională la un anumit nivel european este grea cu asiaticii, sensul cuvintelor în adevăratul lor substrat nu-l pătrund, de aceea e greu să simtă toate intențiile pe care le dorește cântărețul. În schimb, se străduiesc mai mult decât ne putem noi imagina, având o forță de muncă uriașă. Tot respectul în sensul acesta.

Care este următorul plan al mezzosopranei Mihaela Ungureanu - Binder?

De-a lungul carierei mele de peste 20 de ani, cântând pe scene internaționale, am dobândit o dorință enormă ca <încet, dar sigur> să ajung să cânt cele mai importante roluri de mezzosoprană adecvate culorii mele (speciale) de voce. O parte din aceste

roluri am avut bucuria să le cânt deja. Sigur, mă voi bucura mereu de rolurile verdiene ca: Amneris, Ulrica, Azucena și de repertoriul german a lui Richard Wagner și Richard Strauss. Cum deja este cunoscut, acum doi ani am fost prima mezzosoprană româncă care a cântat rolul *Klytämnestra* din Elektra de R. Strauss, rol ce mi-a dat bucuria de a crea personajul cu sentimente și trăiri interioare deosebite pe care demult doream să le dăruiesc publicului. Și atunci, ca și acum, succesul a fost senzațional!

Te consideri în „vârful” carierei?

Nici un artist inteligent nu se consideră în vârf până nu și-a împlinit toate dorințele. Sunt deja foarte sus pe scara piramidei, însă, aproape de vârf.

Îți doresc ca planurile tale să se împlinească și încă o dată felicitari pentru succesul din această seara unde „drapelul României” a fost din nou prezent.

Interviu realizat de **Corina KISS**

Muzica românească în prim-plan

Al. I. BĂDULESCU

Continuând o frumoasă tradiție, în ultima parte a actualei stagiuni muzicale (24 mai a.c.), Filarmonica „Paul Constantinescu” din Ploiești a prezentat, sub bagheta renumitului șef de orchestră **Radu Postăvaru**, un concert special, integral dedicat muzicii românești contemporane.

În deschidere, printr-un moment „**In memoriam Gabriel Iacob**” – orchestra și dirijorul Radu Postăvaru au omagiat pe cunoscutul artist instrumentist șef de partidă violă **Gabriel Iacob**, care, în urma unei neiertătoare boli, la 5 aprilie a.c., în plin putere de muncă a trecut în lumea cea veșnică. În cei aproape 30 de ani în care a servit cu un exemplar profesionalism activitatea filarmonicii ploieștene, violistul Gabriel Iacob a dovedit preocupări și în domeniul creației muzicale instrumentale. Dintre lucrările semnate, dirijorul Radu Postăvaru a ales piesa „**Generic pentru orchestră**” din partitura – **Muzică de film**.

Apoi, publicul iubitor al mării și adevăratei muzici, a audiat, cu deosebit interes, opusuri reprezentative din prestigioasa operă a reputaților maeștrii ai muzicii românești contemporane: **Viorel Munteanu**, **Dan Buciu** și **Dan Dediu** și o nouă creație instrumentală a tânărului compozitor **Grigore Cudalbu**, profesor al Universității Naționale de Muzică București.

Născut pe străvechiul și sacru pământ din Bucovina românească, după ce a absolvit – cu brio – Conservatorul de Muzică „George Enescu” din capitala Moldovei (în prezent, Universitatea de Arte „George Enescu”), compozitorul, muzicologul și profesorul universitar doctor **Viorel Munteanu**, în paralel cu ampla și remarcabila activitate didactică, muzicologică

Horia Andreescu

și de conducere – timp de 12 ani a Universității de Arte ieșene, s-a afirmat constant în universul compoziției muzicale. Numeroasele opusuri simfonice și vocal-simfonice, de muzică de cameră, corale sau pentru voce și pian, fac parte, în primul rând, din repertoriul permanent al filarmonicii din capitala Moldovei, dar și a altor instituții muzicale de concert din țară și de peste hotare, din arhiva sonoră a studiourilor de radio și televiziune din Iași etc. Din acest incontestabil fond componistic, dirijorul Radu Postăvaru a propus, în acest an, una dintre recentele sale lucrări – **Concertul pentru flaut și orchestră „Umbre și geneze”**, o superbă construcție sonoră în patru părți. Partitura solistică - în care domină numeroase pasaje de virtuozitate ritmică și melodică, intervale dificile dar cu evidentă măiestrie, rezolvate în structura generală a discursului muzical, a fost excepțional interpretată de inegalabilul flautist **Ion Bogdan Ștefănescu**.

Prima parte a programului s-a încheiat cu interesante pagini sonore pentru orchestră, sub genericul „**Două miniaturi**”, scrise de unul dintre talentații compozitori ai generației tinere, **Grigore Cudalbu**, care, prin talent și știința în arta compoziției, dobândește importante progrese în lumea muzicală.

După respectiva pauză, îndreptățite aplauze a primit excelenta interpretare a lucrării „**Suita nostalgică pentru flaut, vioară și orchestră**”, o remarcabilă creație semnată în anul 2002 de către eminentul compozitor și om de știință muzicală

Dan Buciu, rector de onoare al Universității Naționale de Muzică București, piesă prezentată în primă audiție absolută, la 25 octombrie 2003, de către Filarmonica bucureșteană, sub bagheta ilustrului șef de orchestră **Horia Andreescu**.

Autor incontestabil a zeci și zeci de opusuri în aproape toate genurile muzicale ce au răsunat, cu brio, în interpretări de referință în compania unor mari orchestre și dirijori din țară și străinătate, la care se adaugă o întreagă salbă de studii, referate și comunicări, volume în domeniul muzicologiei și activității didactice, precum și mari împliniri, timp de două mandate (2000-2008), la cârma celui mai prestigios institut de învățământ muzical universitar din România – Universitatea Națională de Muzică București, maestrul **Dan Buciu** face parte din galeria personalităților proeminente ale celei mai mari dintre arte – MUZICA (I.L. Caragiale).

Studiind, în profunzime, partitura – deosebit de complexă, a lucrării „**Suita nostalgică pentru flaut, vioară și orchestră**”, dirijorul **Radu Postăvaru** – muzician de mare talent, aflat de câțiva ani buni în vârful piramidei generației sale de șefi

Ion Bogdan Ștefănescu

de orchestră, și, împreună cu cei doi vestiți maeștrii ai artei interpretative: Ion Bogdan Ștefănescu - flaut și Gabriel Croitoru - vioară, au izbutit, să pună în valoare, la performanțe artistice greu de egalat și de apreciat în cuvinte, întregul perimetru sonor de pe podiumul de concert, marcând, cu precizie, ideile și pasajele sonore super ale discursului muzical.

Ultima lucrare din programul acestei neuitate Seri de muzică românească contemporană „**Plastic-Rock Concerto pentru flaut, vioară și orchestră**”, face parte din portofoliul de valori perene ale muzicii românești și ale maestrului **Dan Dediu**, rectorul Universității Naționale de Muzică din București (din anul 2008) și secretar al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România. Ilustrul muzician este unanim apreciat în țară și peste hotare, dintre creațiile sale simfonice, vocal-simfonice, de muzică de cameră etc. fiind adesea prezente pe afișele instituțiilor muzicale de profil din țară și străinătate și comentate elogios de presa de specialitate.

Cei doi soliști concertiști – flautistul Ion Bogdan Ștefănescu și violonistul Gabriel Croitoru au dovedit și pe parcursul interpretării acestei remarcabile lucrări înalte performanțe artistice, apreciate de întreaga asistență prin repetate pauze.

La finalul concertului, reputatul muzician Dan Buciu, care a onorat prin prezența sa acest concert special dedicat muzicii românești contemporane – felicitând călduros pe cei doi străluciți soliști – Ion Bogdan Ștefănescu și Gabriel Croitoru, a ținut să menționeze – de față fiind și semnatarul acestor modeste rânduri: „Domnilor, ați fost excepționali. Ați cântat atingând nivelul perfecțiunii. Încă o dată, cele mai sincere și călduroase felicitări”. Aprecieri importante au fost adresate de maestrul Dan Buciu atât dirijorului **Radu Postăvaru**, orchestrei, dar și conducerii instituției (director, profesorul Cornel Irimia), care, mai ales în ultimii ani, promovarea muzicii românești, a devenit o datorie de onoare. Sperăm ca astfel important evenimente muzicale să continue și în stagiunile următoare, în care publicul ploieștean să aibă prilejul de a audia, ca și în perioada anterioară a anului 1990, valorile perene ale muzicii simfonice și de cameră – clasice și contemporane românești, care pe plan european au cunoscut, de-a lungul timpului, elogiase comentarii în reviste de prestigiu.

Tuturor sincere felicitări!

Foto: Virgil Oprina

La mulți ani, Domnule Profesor!

Lava BRATU

De ziua sa, maestrul **Remus Georgescu** ne-a făcut cadou o carte, numită simplu **Gânduri despre muzică** (Editura Sim Art, Craiova, 2012). Lucrarea atrage atenția prin grafica sa (realizată de Brigita Almași, Ortensia Moraru și Alfred Rece), beneficiază de un „Cuvânt înainte” semnat de maestrul Alexandru Racu și a fost lansată la sărbătorirea unui secol de existență a Școlii „Cornetti”, inaugurând astfel o colecție editorială care „va scoate la lumină o parte din opera unor iluștri profesori, absolvenți sau elevi ai Școlii”. Prin acest volum cap-de-serie, capitala Olteniei a împlinit un frumos gest de omagiere a compozitorului și dirijorului Remus Georgescu, la împlinirea a opt decenii de viață.

Mai tânărul său coleg, Alexandru Racu, se referă în primele pagini la omul Remus Georgescu, „distins, elegant, echilibrat, caracter integru, un adevărat aristocrat al muzicii”, dar și la stilul său de intelectual enciclopedic: „Vorbește și scrie întotdeauna clar, logic, concis, esențializat, numai despre ceea ce știe. Știe foarte multe și le știe bine”. Conținutul propriu-zis al cărții este (după cum notează însuși autorul, în prefață) o culegere de „exerciții de peratologie muzicală”, menite să „identifice limitele între care poate fi înțeleasă astăzi, libertatea necesară oricărei interpretări a muzicii”. Mijloacele de dezbatere a temelor predilecte sunt cele ale pedagogului cu vocație, căci maestrul Remus Georgescu este profesor invitat al Facultății de Muzică din Timișoara încă din 1990, anul reînființării acestei instituții.

Apare astfel o latură nouă a personalității sale, vulnerabilizată de comparațiile peste timp: „Eram descumpănit de marea diferență dintre felul în care studiasem eu, cu profesorii mei, muzica, adolescent fiind sau student, lucrând zi și noapte, citind partituri, cărți de analize, de istorie a muzicii, de poezie sau de filosofie și felul în care se mulțumesc cu mult prea puțin, cei mai mulți dintre studenții mei”. Situat între masa actuală de aspiranți la o licență în muzică și amintirea unor magisteri impunători ca Mihail Bârcă și apoi Mihail Jora, Paul Constantinescu, Marțian Negrea, George Georgescu, Leon Klepper, Zeno Vancea sau „maestrul venerat Constantin Silvestri”, profesorul Remus Georgescu, puternic responsabilizat de noua sa misiune, s-a dedicat exemplar domeniului educației, cu toată credința și seriozitatea care îl caracterizează.

Din perspectiva dublei sale experiențe, de compozitor și om de scenă, muzicianul aflat acum la catedră a deschis capitole de analiză vitale, cum ar fi relația compozitor - interpret. „Misiunea unui interpret al muzicii este în egală măsură un sacerdoțiu și un apostolat. Interpretul poate fi considerat profetul compozitorului, mărturisitorul lui” - spune Remus Georgescu. Nu lipsesc antitezele între interpretul autentic, cu mesaj incandescent, „al cărui discurs va fi întotdeauna fascinant”, și interpretul fără flacăra și capacitate de transfigurare a partituri, al cărui discurs „va fi monoton, incoerent, plicticos («limba de lemn»)”. În interiorul acestui cerc magic dintre compozitor și interpretul cu har, „eliberat de mode trecătoare”, se plasează și publicul, beneficiar al „dialogului a doi creatori”. La misterul și măreția acestui triumf al spiritului, profesorul își invită apoi ucenicii, îndemnați să perceapă fenomenul cu emoția rafinată a profesionistului: „Priviți o orchestră simfonică în acțiune pe scenă, înconjurată de un public tăcut și veți asista la una dintre cele mai înalte forme de civilizație. Adăugați la aceasta

capodoperele create de geniul marilor compozitori și veți avea imaginea unui miracol unic”.

Rezultat al unor meditații în singurătate (de multe ori la Mănăstirea „Sf. Ana” de la Rohia), exegezele maestrului Remus Georgescu poartă titluri și subtitluri precum „Recitindu-l pe Boulez” („cel mai fascinant muzician aflat în viață”), „Invenție-tehnică-limbaj”, „Scriitură-ucenicie-percepție”, „Despre autenticitate”, „Spațiu și timp”. Sunt pagini elevate de interdisciplinaritate, în care etica și morala creștină însoțesc cu discreție discursul științelor muzicale. Uneori, îndemnuri apostolice întăresc mesajul profesorului. „Râvniți cu înflăcărare la darurile (charismele) cele mai înalte (Sf. Apostol Pavel, Epistola întâia către Corinteni, 12.31)” - sună unul dintre finalurile sale de curs...

Pe această credință de nezdruccinat în forța progresului și a educației s-a dezvoltat întreaga strategie a conținutului și a stilului său inventiv, atrăgător, elegant. Iată, de pildă, un knock-out plin de... farmec, aplicat „conceptului” de mediocritate:

„Megalomania mediocrității are nevoie de o lume liliputană pentru a crea iluzia dominării. Incapabilă să se ridice prin propriile merite (inexistente sau insuficiente), mediocritatea încearcă să se înalțe coborându-i și discreditându-i pe cei din jur. Ea este corozivă, toxică, corupătoare. Lubește și practică, ea însăși, flagomeria, este maestră în arta vituperării, este sicofantă, versatilă, factive. Certitudinile sunt semnele prezenței sale. Ea are întotdeauna răspunsuri, ea știe, are un punct de vedere, este în permanență convinsă că are dreptate. Are o atitudine ancilară față de superiori, îi judecă cu asprime pe cei din jur și este întotdeauna mulțumită de sine. Ea urăște concurența, competiția, fiindcă știe de la început că ar fi perdantă. Ea nu dorește să fie deranjată, să se amestece cineva în treburile sale, să i se creeze probleme a căror rezolvare ar

da-o de gol. [...] Leitmotivele sale obsedante sunt neamestecul în treburile interne și secretomania; deviza sa este «Cine nu este cu noi este împotriva noastră»”.

Ai crede că, odată intrat în raza „floretei” sale, ești pierdut, sau așa li se pare studenților, la început. Că nu este așa o spun mărturiile lor ulterioare despre grija aproape părintească cu care maestrul îi atrage în sferile înalte ale muzicii, ca și despre ținuta sa de „castelan plin de demnitate”. Citez o fostă studentă care a scris despre finețea intelectuală a profesorului său, dar și despre faptul că ne aflăm în fața unei conștiințe pentru care muzica reprezintă un „proiect” de lungă durată, un lanț trofic de generații în care nimic nu este ireparabil dacă se investește în tineri și în aspirația spre desăvârșire. Iată un fragment revelator: „Deși vede clar tarele mediului studentesc, continuă să investească în munca de calitate, [...] fără a se descuraja atunci când rezultatele nu sunt pe măsură. Sper că vă amintiți cum așia reprogramări ale cursurilor pierdute, cum își pregătirea la secundă fiecare audiență, cum venea cu geanta plină de partituri, cum invita instrumentiști care să ne exemplifice. Și mai e ceva: i s-a părut întotdeauna firesc ca lucrurile să fie bine făcute, așa încât nu se entuziasma de ele. [...] Pentru că nu este nimic extraordinar, ci doar normal. Iată un mod subtil de a ridica ștacheta calității”.

Cele aproape 200 de pagini ale cărții oferă și posibilitatea de a cunoaște lecturile preferate ale autorului (capitolul „Miscellanea”) și permisiunea de a intra în intimitatea biografiei sale („Povestea vieții”). Nume mari, așadar, și stopcadre de memorialistică, zbucium și bucurie, totul în jurul reperului numit „Muzică”. Definiții: „o formă a iubirii de oameni”, „cea mai definitorie «scoarneală» a omului”, „o lecție de smerenie”... Morala: „A trăi creând muzică este, cred, suprema fericire ce poate fi hăruiată unui om”...

Remus Georgescu

FRANZ SCHUBERT ȘI LIEDUL ROMANTIC

Mariana POPESCU

Creația vocală de cameră reprezintă una dintre componentele esențiale ale muzicii, care a incitat și incită la numeroase cercetări privind atât latura muzicologică, cât și cea interpretativă.

Volumul „*Franz Schubert și liedul romantic*”, aparținând lector univ. dr. Gabriela Oprea, de la Facultatea de Arte din Constanța, constituie încă un demers în acest sens, în scopul de a aduce noi clarificări ale temei puse în discuție.

Autoarea abordează o temă generoasă – aceea legată de liedul schubertian, din perspectiva muzicianului care aprofundează acest gen, ca pianist acompaniator și care în cercetarea sa, urmărește problemele legate de interpretarea vocală, cât și rolul pe care-l are pianul în acest gen.

Gabriela Oprea demonstrează faptul că numele lui Franz Schubert nu s-a legat în mod întâmplător de liedul romantic, acesta fiind rezultatul firesc al pasiunii compozitorului, deopotrivă pentru muzica vocală și pentru pian.

În Capitolul I, intitulat „*Miniatura muzicală vocală și metamorfozele ei stilistice de-a lungul timpului*”, autoarea se axează pe un scurt istoric al apariției liedului ca gen, pornind din sec. al XIV – lea (când apare liedul polifonic), trecând la liedul în accepțiunea compozitorilor clasici, subliniind rolul poezilor romantici: Goethe, Schiller, Heine, ale căror versuri au influențat evoluția acestui gen. Autoarea subliniază faptul că evoluția liedului este determinată în egală măsură de perfecționarea tehnicii vocale, cât și a celei instrumentale.

În Capitolul dedicat liedului schubertian, intitulat „*Creația camerală a lui Franz Schubert și mirajul poeticului*”, autoarea reliefează importanța liedului în creația compozitorului care a realizat chiar o varietate de lieduri, de la o singură voce, la 2, 3 și 4 voci sau cvartete duble de voci bărbătești, în majoritate fiind cu acompaniament de pian.

Subcapitolul „*Liedul în creația lui Franz Schubert – conotațiile stilistice ale genului*” tratează liedul schubertian în toată complexitatea sa, pornind de la o retrospectivă a liedului german din a II-a jumătate a sec. al XVIII-lea. Este subliniată măiestria compozitorului în transpunerea pe plan muzical a versurilor aparținând unui număr impresionant de poeți, de la nume mari precum Goethe, Heine, Novalis, Matthison, Rückert, până la poeți mai puțini cunoscuți și poeți anonimi. Compozitorul, prin liedurile sale, a adus celebritate unor poeți mai puțini cunoscuți, cum ar fi Wilhelm Müller, în ciclurile „*Die schöne Müllerin*” și „*Winterreise*”.

Deosebit de interesant este capitolul dedicat „*Rolul pianului în liedul lui Franz Schubert*”, autoarea tratând cu minuțiozitate „partea instrumentală a liedului”, fiind prezentate tipuri de acompaniament: acompaniamentul armonic-inactiv, care se limitează doar la susținerea vocii; acompaniamentul de atmosferă, acompaniamentul ce pictează un décor “ce reflectă sufletul”.

Gabriela Oprea apelează la clasificarea făcută de André Coeuroy, în „*Les Lieder de Schubert*”, prin exemplificările sugestive punând în evidență strânsa legătură dintre muzică și text, specifică liedului schubertian. Sunt prezentate și alte caracteristici ale stilului schubertian și anume modul de tratare a vocii și pianului, pe plan egal, ca importanță expresivă și muzicală: „Pianul întrebă, vocea răspunde sau invers; formulă dragă lui Schubert, nu numai în lieduri, ci și în toată muzica sa

instrumentală”. Un aspect de o deosebită originalitate a lucrării, îl reprezintă faptul că autoarea realizează o analiză a liedurilor „prin prisma tonalităților”, a nuanțelor, a tempo-urilor, aspecte care pun în evidență cumpătarea compozitorului ce nu dorește a fi “adeptul exceselor”.

Capitolul al III-lea tratează „*Liedul german după Franz Schubert și reprezentanții săi – Robert Schumann, Felix Mendelssohn Bartholdy, Johannes Brahms, Hugo Wolf, în contextul dezvoltării artei interpretative vocale a secolului al XX – lea*”. Este o viziune de sinteză, cu aplicabilitate în interpretarea unui gen care se bucură de mare popularitate în sălile de concert.

Autoarea face referire la creația de lied a lui Robert Schumann, care a dezvoltat tradiția schubertiană, “dând pianului o mai mare contribuție în configurarea imaginii”, acesta devenind partener egal cu vocea, sonoritățile sale contribuind la redarea expresivității textului poetic.

Este prezentată creația de lied a compozitorului Johannes Brahms, pe care Gabriela Oprea îl consideră ca fiind un continuator al lui Schumann, pe linia naturaleții și simplității melodice.

Felix Mendelssohn – Bartholdy, un adevărat inovator - creator al liedului instrumental, este descris ca un romantic mai „temperat”, fiind mai echilibrat și rațional în transmiterea pe plan muzical a sentimentelor. La Hugo Wolf, este reliefat faptul că liedul capătă profunzime psihologică, acompaniamentul fiind dezvoltat după principiul fuziunii muzicii cu textul. Subliniază un aspect important în evoluția liedului și anume că Hugo Wolf personalizează acompaniamentul pianistic, pianistul depășind rolul de acompaniator.

Tabloul general al evoluției liedului este completat în subcapitolul intitulat „*Romantismul muzical și școlile de compoziție în domeniul miniaturii vocale în Franța, Italia, Rusia, Spania și Norvegia*”.

Autoarea readuce în prim plan creația de lied a compozitorului Franz Schubert „poetul pianului și al vocii”, făcând referiri asupra “*Perenității creației schubertiene în dimensiunea miniatural – vocală a școlii de cânt*”.

În ultimul capitol – „*Concluzii*”, autoarea se referă la importanța liedului schubertian în contextul vieții moderne, în care compozitorul ne apare „ca o metamorfoză a unui ideal suprauman de a trăi prin artă”.

Gabriela Oprea subliniază rolul pianului în interpretarea liedului schubertian, implicarea lui în gradarea tensiunii către momentul culminant, de la profilul liniei melodice la complexitatea acompaniamentului. Pianistul trebuie să aibă capacitatea de a induce „acompaniamentului aparent convențional, valențe de subtilitate și profunzime în raport cu textul poetic, în liedul schubertian neexistând nimic întâmplător, iar pianul fiind un glas necesar în transmiterea mesajului expresiv”.

De un deosebit interes sunt constatările desprinse din practica personală a autoarei, în legătură cu problemele de digitație, în cazul folosirii transpoziției unor lieduri, în condițiile în care este necesară adaptarea lor în funcție de disponibilitățile tehnice și de ambitusul vocal ale interpretului.

Volumul Gabrielei Oprea este alcătuit pe o documentație impresionantă. Pe lângă valoarea muzicologică, lucrarea se impune și ca un îndreptar de ordin practic, util atât interpreților vocali, cât și instrumentiștilor acompaniatori.

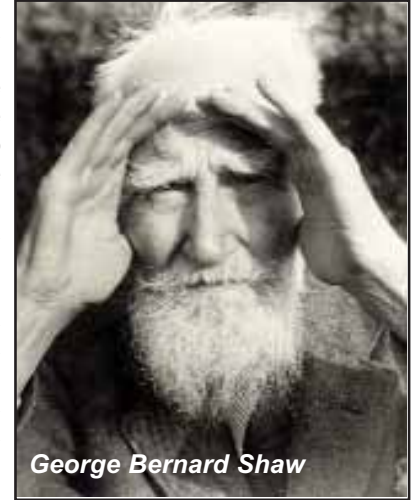
Marea și Bach

Doina MOGA

În anul 1935, Bernard Shaw, pe atunci și un incomod, temut și reputat critic muzical – întrucât știa, profesional vorbind, mai multă muzică decât destui alinați ai vremii, fie ei compozitori, dirijori, critici sau factori de decizie în domeniu – făcea, într-una dintre publicațiile ce-i găzduiau articolele, o mărturisire care m-a uns pe inimă. El spunea că: „Dacă ar fi să îmi trăiesc încă o dată viața, mi-aș închina-o pentru instalarea de căști și microfoane sau ceva asemănător pentru ca zgomotul făcut de amatorii de muzică maniaci să fie auzite numai de către ei. În Germania încălci legea atunci când cânti la pian cu geamul deschis. Dar ce faci cu cei din casă? Faptul de a cânta la un instrument muzical într-o încăpăre care nu este perfect izolată fonic ar trebui să fie considerată drept **crimă**. Același reguli trebuie aplicate și megafonelor, iar pedeapsa: confiscarea”... Și atunci în 1935, el se referea la amatorii care de bine de rău cântau la un instrument muzical, nu la afonii care rag, zbiară și se răzbună pe câte un instrument muzical ucigându-l. De multe ori mă întreb ce s-ar fi făcut, sau ce ar mai fi propus astăzi Bernard Shaw dacă și-ar retrăi viața acum și aici, când toate acele căști, microfoane, săli fonice au fost inventate, probate, instalate, dar sunt utilizate cu infinită economie și privite ca ciudate excepții. Ce ar mai fi zis despre „amatorii maniaci” la noi o categorie de *muzicieni* tratați ca genii, priviți ca vedete și care zbiară aproape continuu în megafonele și microfoanele întoarse spre exterior, îmbolnăvind-ne timpanele și împrôscând atmosfera cu grosolăni, zgomote și scrâșnete care invadează tot spațiul vital. Absolut tot: case, magazine, parcuri, străzi, plaje, pajiști, cafenele, restaurante, taxiuri, etc văduvind-ne astfel de locuri unde să ne putem bucura de liniștea naturii și de muzicalitatea ei. Probabil că îngrozit de toate astea ar fugi mâncând pământul, iar până atunci, ar găsi ceva înțelept de sugerat.

În ceea ce mă privește, oripilată de această agresiune auditivă, am căutat cu multă răbdare și determinare și cu greu recunosc am găsit aici acasă (pentru că prin alte țări, pe unde umblu, nu există asemenea catastrofe) două-trei locuri, unde chiar și B. Shaw s-ar simți mulțumit, liniștit și chiar încântat. Unul dintre ele este surprinzător chiar la malul mării, undeva foarte la îndemâna constanțenilor, de fapt o plajă pe care o cunosc și frecventez încă din copilărie. Așa că an de an spre începutul toamnei, revin la Marea, care îmi oferă de fiecare dată, poate în semn de apreciere a iubirii ce i-o port, câte un cadou special. Acum

el a venit chiar în preajma zilei mele de naștere, sub forma unui grandios spectacol format dintr-o succesiune de concerte irepetabile, în principal susținute de *mare*, care cu valurile ei mari învolburate sau delicate, brodate cu dantelă albă, își spunea povestea într-o baie de tonalități, armonii și modulații nemaiîntâlnite. Vibrato-ul gigant, emoționant și mișcător la propriu, finalizat la fiecare frază de o monumentală percuție, în contrapunct cu claritatea unei elegante cantilene, înlocuită apoi brusc de avalanșa armonică, face ca muzica ei să fie de o forță și imaginație indescribibilă. Ascultam de-a dreptul fermecată această *fantastică* a mării când prin nu știu ce miraj, se aude dinspre singura tavernă de deasupra plajei, un pian. Un pian care instant câștigă terenul acustic, de parcă marea generoasă cu *egalii ei* îi oferă scena, așezându-se liniștit să

George Bernard Shaw

asculte și ea minunea. Se cânta Bach, cu o profunzime greu de atins. Ascultându-l, am avut senzația vizualo-auditivă a verticalității maestruoase a coloanelor unei catedrale gotice cu nuanța și lumina, tăcerea și gândirea atât de caracteristică polifoniei lui Bach. Era Coralul din *Cantata 147*. Apoi au urmat *Variațiunile Goldberg*, pline de culoarea barocului ornamental, unde interpretul conduce într-o notă foarte personală în sensul autenticității ei, fiecare linie melodică, conferindu-i tente speciale în suprapunerea variațiunilor cu bogăția temelor ce se ridică deasupra țesăturii unitare a contrapunctului. După ultima notă, s-a lăsat o tăcere aproape dureroasă. Marea și aerul erau parcă în extaz, iar mie mi-au trebuit minute bune ca dezmeticindu-mă să realizez că tocmai am fost martora unui concert magic și unic cu o muzică divină, un decor infinit și o interpretare magistrală (dată de inconfundabilul pianist Wilhelm Kempff). Oare lui Bernard Shaw i-ar fi plăcut? Cred că l-ar fi emoționat de-a dreptul, deși rar în cariera lui de critic s-a întâmplat asta. Doamne!!! Ce minuni poate face natura împreună cu geniul uman!... Asta în locuri izolate și nenăpădite de „amatorii maniaci”.

Anunț

Biroul de critică muzicală și muzicologie al U.Ĉ.M.R. anunță începerea înscrierilor pentru

Simpozionul Internațional de Muzicologie GEORGE ENESCU, ediția 2013.

Persoanele interesate sunt rugate să trimită prin email

(simpozion.enescu@gmail.com) sau prin Facebook (Simpozionul-international-george-enescu) o intenție de participare, titlul și rezumatul de 300 de cuvinte într-o limbă străină. Termen: 15 noiembrie.

Urmează procedurile de evaluare, recomandările și invitarea celor acceptați.

Și de această dată toate cheltuielile de participare și de tipărire a volumului de

Proceedings vor fi suportate de organizatori.

Mihai Cosma, coordonator științific

Duete, dueluri, viori... compozitori

Grigore CONSTANTINESCU

S-a mai adăugat o toamnă și iată că invitația la un nou "duel al viorilor" se repetă, încadrată de formula altui turneu național, susținut tot de **Liviu Prunaru** alias *Stradivarius1694*, **Gabriel Croitoru** alias *Guarneri del Jesu 1730*, în compania pianistului Horia Mihail, la clapele unui pian Bösendorfer din secolul XX. Circuitul, desfășurat între 12 și 25 septembrie, are drept centru simetric bucureștean al itinerariului, la stânga - Galați, Iași, Bacău, Pitești și, la dreapta - Ploiești, Sibiu, Timișoara, Cluj Napoca. Principala componentă a celui de al doilea "Duel al viorilor", caracterizată de organizatori drept PROIECT, poartă două semnături :

"Radio România Cultural" și "Accendo", cu producători: TVR și Radio România Regional. Putem încheia astfel fișa evenimentului care, în teritoriul cultural al dialogurilor imaginare de Societatea română de Radiodifuziune cu melomanii, și-a conturat un specific

aparte al manifestărilor pentru noua stagiune a "Turneelor naționale". Distincțiile caracteristice sunt sinteza atractivității succesului bazată pe accesibilitate, repertoriu, celebritate. Rezultatul gândirii celor

care au construit proiectul este vizibil prin afluența publicului și aspectul interesant al orizontului stilistic. Ne oprim asupra celui de al doilea program dedicat violonisticii, în care interpreții au propriile lor argumente – profesionalism și talent, de o parte, instrumente de legendă din tradiția luterilor italieni - Stradivarius, Guarneri - pe de altă parte. Desigur, important este ca revenirea să nu însemne repetare, ca rezultat al prospectărilor repertoriale într-un program construit cu « precugetare ».

Prima parte a recitalului are ca susținere, din partea violoniștilor și pianistului, acea dorință de a obține bunăvoința și bucuria ascultătorului pe principiul *captatio benevolentie*, altfel spus, oferta de pagini aflate în orizontul sentimentului și vitezei, cu semnături aparținând lui Kreisler, Elgar, Smetana, Hubay, Svendsen, Sarasate și Sostakovici. Cine participă la astfel de demonstrații afective, renunță uneori să se limiteze doar la un anume tip de

Prunariu, nu este dificil să-și farmece spectatorii, deoarece amândoi, aflați la lumina împlinirii maturității, parcurg un drum al carierei marcat de reușite pe planul interpretării, dar și a științelor pedagogiei artistice. Se justifică astfel și modificarea direcției de conținut în secțiunea secundă a programului lor, cu pagini baroce (Händel), post romantice (Moscovski) și moderne (Prokofiev) în care noutatea și dificultatea realizării se unesc cu raritatea audiției. Nu-l uităm pe Horia Mihail, un pianist cultivând discreția planului sonor pentru a favoriza glasul viorilor, cărora la acordă sprijinul unei frazări și ritmici impecabile, unindu-se cu partenerii de podium când oferă, ca supliment, un amuzant *ragtime* de Scott Joplin.

„...vreau să pun în evidență calitățile viorii mele. Am încercat să unesc virtuozitatea cu melodia, romantismul și melancolia.” spune Liviu Prunariu; „... sunt sigur că vor fi pe gustul oricărui meloman... Am

aprecieri privind sunetul instrumentului, frazarea, legaturul, tehnica, stilul sau temperamentul executanților. Impresiile le preia împreună și păstrează în memorie preferința pentru toate cele bune. Pentru Gabriel Croitoru versus Liviu

convingerea că voi reuși să evidențiez, și de data aceasta, calitățile viorii Guarneri în raport cu Stradivarius.”adaugă Gabriel Coitoru. Un duel ce se încheie zâmbind, o luptă a păcii, iată morala. Foto: Virgil Oprina

Constantin Catrina – „Muzica și muzicienii Cetății”, vol. II

Liliana IACOBESCU

Semnalăm cu bucurie apariția acestui volum, la Editura „Fântâna lui Manole”, Râmnicu-Vâlcea, 2012, volum care aduce noi și bogate informații despre viața muzicală a Brașovului. Cu o rară pasiune, Domnul Constantin Catrina și-a dedicat întreaga viață studierii documentelor legate de orașul de sub Tâmpa și iată că acum ne mai dăruiește câteva perle din comoara adunată cu trudă de-a lungul anilor.

În prim plan, apar câteva figuri cunoscute, care au fost nu numai mari muzicieni, dar și cărturari militanți, ca Gheorghe Dima, Ciprian Porumbescu, Nicolae și Timotei Popovici, Gheorghe Ucenescu, Iacob Mureșianu. În plan secund, autorul se ocupă de oameni mai puțin cunoscuți, dar care au pus fiecare, prin râvna lor, o cărămidă la ridicarea muzicii românești. Rând pe rând, sunt evocate evenimentele de la 1877, când coruri, teatre, lăutari, fanfare, orchestre, luau parte cu trup și suflet la Războiul pentru Independență, ce anunța Marea Unire din 1918; urmează mărturiile despre

Mărturii din Timișoara

Constantin-TUFAN STAN

Maria Bodó, distinsa profesoară de pian timișoreană (care traversează, de decenii, cu învățăceii săi – într-un rar și spectaculos demers –, un sinuos și complex traseu pianistic, încununat de un eclatant succes, din clasa I până la absolvirea Facultății de Muzică), deopotrivă un prodigios și scrib muzicolog (consistenta sa teză doctorală dedicată creației pianistice bănățene interbelice s-a constituit deja într-un prețios reper muzicologic), ne-a dăruit, recent, cel de-al doilea volum dedicat publicisticii lui Dezső Jánosy (1882, Lенаuheim – 1932, Eger), un eminent și polivalent muzician timișorean (cronicar și critic muzical, muzicolog, dirijor, organist, compozitor) care a dominat spațiul publicistic, muzicologic și concertistic bănățean în prima jumătate a secolului XX.

Primul tom (*Jánosy. Opera Omnia 1. Muzica simfonică la Timișoara în anii 1920*, Editura Gutenberg Univers, Arad, 2010) debutează cu o cvasiexhaustivă incursiune biobibliografică, extrem de utilă pentru a ne raporta, contextual, la trepidanta atmosferă muzicală a burgului bănățean, conectat la cele mai importante evenimente europene contemporane. Ne sunt relevate, documentat, cu o pedantă trimitere la surse și bogate adnotări, dimensiunile personalității lui Dezső Jánosy: licențiat în teologie, cu studii la Academia de Muzică din Budapesta, capelmaistru al corului Domului timișorean, profesor de canto la Seminarul Teologic Romano-Catolic din Timișoara, profesor de muzică liturgică de rit catolic la Academia de Muzică budapestană,

turneul de o lună al Corului Metropolitan din Iași (1890), condus de Gavriil Musicescu, care, prin ținuta artistică și repertorială, a influențat viața muzicală a sfârșitului de secol XIX; apoi sunt prezentate două reviste literar-muzicale: „Anuarul STR” (1895-1898) și „Revista Teatrală” (1913-1914).

Un capitol special este dedicat fanfarelor militare și civile, care au contribuit la progresul vieții muzicale din orașele noastre (sec. XVI-XX).

Mai departe, autorul se ocupă de învățământul muzical brașovean, începând cu Gimnaziul românesc din Șcheii Brașovului (1850), ce avea ca scop „formarea unui caracter uman nobil” și terminând cu Conservatorul „Astra” (1928-1949), cea mai înaltă formă de organizare a învățământului muzical la Brașov.

Cartea se încheie cu evocarea unor iluștri muzicieni (în limba germană): George Enescu, Georg Simonis, Michael Zikeli și W.G. Berger (ultimul în limba română).

Mulțumind distinsului cărturar pentru generozitatea cu care ne pune la dispoziție atâtea izvoare inedite, îi dorim sănătate și noi succese editoriale!

prodigios și competent critic și cronicar muzical, prolific muzicolog (cu scrieri de estetică sau închinată muzicii gregorice, dar și autorul unor consistente portrete și analize dedicate unor corifei ai artei componistice: Grieg, Brahms, Wagner, Rimski-Korsakov, Chopin). Cea mai importantă contribuție sub aspect publicistic rămâne însă fondarea, în 1916, a periodicului „Zenei Szemle” („Revista de muzică”), o voce singulară, de înaltă ținută profesională în peisajul publicistic bănățean, în care au fost consemnate, prin cronici, recenzii, eseuri și analize, cele mai

importante secvențe muzicale din istoria muzicii timișorene.

Sunt surprinse, într-o densă succesiune publicistică, tribulațiile privind fondarea unei orchestre simfonice la Timișoara, de la încropirea unei așa-numite Orchestre Comune, în 1920, aflate sub bagheta lui Gida Neubauer – eveniment urmat de alte asemenea inițiative, datorate lui Guido Pogatschnigg, Béla Tolnay și Leo Freund –, până la statuarea și cristalizarea unui ansamblu semiprofesionalist, Orchestra Asociației „Amicii Muzicii”, care avea să definească, în perioada interbelică, spiritul muzicii culte, practicate la cel mai înalt nivel în vechiul burg regal.

Volumul secund, *Jánosy. Opera Omnia 2. Muzica de cameră la Timișoara în anii 1920* (apărut în 2012, în aceeași

excelente condiții grafice, la editura timișoreană Gordian), reunește un complex evantai de cronici muzicale ale unor concerte camerale, prezentate bilingv, aidoma primului volum (în original, în limba maghiară, și, în paralel, într-o reușită traducere în limba română, prin utilizarea unui lexic adecvat, într-o fluentă și expresivă exprimare), ordonate cronologic, care panoramează principalele evenimente concertistice care au marcat viața muzicală timișoreană în perioada interbelică, demers util publicului larg meloman, dar mai ales istoriografilor muzicali în configurarea cât

mai obiectivă a istoriei muzicii bănățene, caracterizată prin numeroase și, uneori, pilduitoare interferențe, într-un spațiu multilingv, cu valențe cosmopolite. Pas cu pas, după un studiu dedicat de îngrijitoare ediției tradiției muzicii camerale în orașul de pe Bega și a contribuției lui Jánosy în cultivarea perpetuă a publicului aplecat spre acest gen, suntem cuprinși, parcă, de vraja sonorităților camerale ale cvartetelor „Tomm”, „Waldbauer-Kerpely”, „Rosé”, „Ševčík”, precum și ale interpreților care au înnobilit, prin măiestria lor, scenele de concert timișorene, întreținând o elevată atmosferă culturală: Karl Mathez, Leo Freund, Marta Schwenk, Dezső Delmár, Doro Gorianz.

Într-o apreciere conclusivă, considerăm extrem de binevenite cele două contribuții istoriografice ale Mariei Bodó, remarcabile mărturii ale unei epoci revoluate, care au darul de a reconstitui secvențe mai puțin cunoscute și de a corija unele ambiguități informaționale din tumultuoasa istorie muzicală bănățeană. Cele două tomuri se constituie în indispensabile instrumente de lucru pentru orice muzician profesionist care vrea să deslușească înțelesul baroc al muzicii din acest colț de țară.

Ilustrate muzicale de la Sopot

Organizat de TV poloneză, Festivalul Internațional de Muzică de la Sopot, numit între anii 1977–1980 Intervision Song Contest, este unul dintre cele mai longevive concursuri de gen, comparat adeseori cu Eurovision-ul. Și totuși organizatorii au vrut să dea mereu o replică acestuia prin faptul că au deschis „ușa” și concurenților din țări precum Cuba, Republica Dominicană, Mongolia, Noua Zeelandă, Nigeria, Peru sau Africa de Sud. Festivalul de la Sopot a

debutat în 1961 la... Gdansk, iar din 1964 s-a mutat pe scena Forest Opera (Opera Lesna), aflată la Sopot, într-una din cele mai frumoase stațiuni la Marea Baltică. Astăzi este o destinație turistică irezistibilă și un port pentru yachturi și catamarane de lux. Neschimbată peste ani a rămas superbă clădire a „Grand Hotel”. Aflată pe malul mării, a fost cartierul general al Festivalului care are loc în luna august. Festivalul a fost întrerupt între anii 1981 – 1983, 1999 - 2004 și 2010 – 2011 și s-a reluat chiar în acest an, în perioada 23-25 august.

Pe aici au trecut și mulți interpreți români, vedete ale muzicii ușoare care au cucerit premii, în condițiile în care chiar și numai participarea la un festival de o asemenea anvergură era o onoare. Începând cu regretatul Nicolae Nițescu, artistul care, în 1961, a adus pentru România primul premiu obținut la un Festival Internațional... În 1968, la cea de-a VIII-a ediție a concursului țara noastră a fost reprezentată de Margareta Pâslaru (la secțiunea “Cântecul nu are frontiere”), Aurelian Andreescu (la secțiunea “Ziua Discului”), de compozitorul Nicolae Kirulescu și dirijorul de Alexandru Imre, membri în juriile celor două secțiuni. Margareta Pâslaru a interpretat două piese românești - “Dorule” de Temistocle Popa și “La un pas de fericire” de Radu Șerban. Pentru interpretarea piesei compozitorului polonez Ryszard Siellich - “Viva Maria” (versiunea românească a textului i-a aparținut), Margareta Pâslaru a cucerit Premiul III. Și tot cu Premiul III a fost distins și Aurelian Andreescu la “Ziua Discului”. Au fost atunci 34 de țări participante. În 1973 au concertat aici cei de la “Phoenix”. După ce în 1974 Mirabela Dauer a început seria colaborărilor cu TV din Varșovia, Katowice și Cracovia și a efectuat lungi turnee cu formația “NO-TO-CO”, zece ani mai târziu a obținut la Sopot Premiul Interviziunii cu melodiile “Darul Copiilor” și “Teatrul de păpuși”, compuse de Marcel Dragomir. În 1975 Corina Chiriac a reprezentat TVR și a cucerit Premiul I “Privighetoarea de chihlimbar” cu piesa “Niciodată” de Aurel

Groveanu. Ca și Mirabela, avea să cucerească și ea Polonia în 1978, după ce a primit la Poznan Premii la Creație cu piesele “Vorbe de foc” (Dan Ștefănică) și “Învață să știi” (Cornel Fugaru) și i s-a rezervat un show televizat de o oră în regia lui Josef Lauer. Și, ca un arc peste timp, în anul 2008, succesul înregistrat în top-urile muzicale poloneze de piesa “Rain”, le-a adus o invitație la Sopot Hit Festival lui Marius Nedelcu (fost component al trupei Akcent) și Giuliei.

“Am făcut parte încă din anii '70 din echipele de voluntari și apoi de organizatori ale Festivalului și am cunoscut mulți interpreți români. Erau mereu concurenți de temut, deși aici, la Sopot veneau și soliști consacrați care triumfaseră la multe festivaluri importante. Au cântat aici pe vremuri și culmea, nu au câștigat premii Karel Gott, Sofia Rotaru, Demis Roussos, Charles Aznavour, Boney M, Gloria Gaynor, Shirley Bassey, Bonnie Tyler și Johnny Cash. Vă vine să credeți? Începând cu anii '80 ne-au onorat Kim Wilde, Sabrina, Blue System, C.C.Catch, Chuck Berry, Victor Lazlo, Vanessa Mae, Annie Lennox, Helena Vondráčková, Vaya Con Dios, Chris Rea, Tanita Tikaram, La Toya Jackson, Whitney Houston, The Corrs, Ace of Base, Lionel Richie, Bryan Adams, The Kelly Family, Lou Bega și Goran Bregovic. La Festivalul de la Sopot am învățat ce înseamnă profesionalismul, organizarea și rigoarea și mai ales ce înseamnă un show transmis live. Am acum propria Casă de Producție și coordonez personal echipele care transmit în direct la TV concursurile de MISS pe care le organizez” – mi-a mărturisit Gerhard Parzutka von Lipinski, acum Președinte al MISS POLONIA și MISS SUPRANATIONAL, unul dintre cele mai importante concursuri internaționale de frumusețe din lume. Deși majoritatea afacerilor sale se derulează în Capitală, el continuă să locuiască la Sopot și își are birourile în superbul oraș. Aici au concertat începând cu anul 2000 alte nume “grele”: Zucchero, Garou, Ricky Martin,

Monika Lewczuk, Gerhard Parzutka von Lipinski

Patricia Kaas, Scorpions, Simply Red, Elton John, Norah Jones, Gloria Gaynor, Sister Sledge, Samantha Fox sau Thomas Anders.

La Finala Mondială a MISS SUPRANATIONAL 2012 de la Varșovia (care inițial trebuia să se desfășoare la Sopot!) Gerhard Parzutka von Lipinski a coordonat tot, dovedind încă odată că este un organizator desăvârșit. Show-ul a fost de excepție și transmis live în zeci de țări din întreaga lume. Recitalurile au fost susținute anul acesta de trei trupe rock renumite din Polonia: IRA (cu solist Artur Gadowski din 1987!), CHEMIA (înființată în 2007, trupa “fenomen” din Varșovia a fost invitată în luna martie la Vancouver, în Canada pentru a înregistra cu Bryan Adams la The Warehouse Studio) și AFROMENTAL. (Text și foto **Oana GEORGESCU**)

Festivaluri personalizate: Dracula Bass

Florian LUNGU

Ca reprezentativ nucleu de condensare al interesului publicului pentru jazz, notoriul club bucureștean **Green Hours** a găzduit din nou în acest an, nu doar propriul Festival Internațional de Jazz (1-4 iunie 2012, ediția a IV-a), ci și o competiție a tinerilor bass-iști din domeniul de referință, competiție desigur completată cu patru seri concertante (constitutive pentru Festivalul propriu-zis). În ultima dintre seri a fost schimbată locația din Calea Victoriei 120, cu Sala de Concerte a **Radiodifuziunii Române** din strada General Berthelot. O inspirată denotație, „**Dracula Bass**”, a asigurat odată în plus atractivitatea acestei reușite sărbători muzicale care i-a adus pe podium pe câțiva dintre cei mai de seamă bass-iști români de jazz dar și marcanți oaspeți de peste hotare.

Cea de a doua ediție s-a derulat în perioada 14-17 septembrie 2012 și i-a incitat în competiție pe mai mulți tineri talentați, dintre ei **Alex Davidescu** adjudecându-și drept prețios trofeu o gitară bass model Warwick Streamer LX5 în valoare de 2.000 euro. El a fost desemnat câștigător de un juriu de specialitate cuprinzându-i pe bass-istul **Iulian Vrabete** (președinte), profesorul **Cătălin „Blîndu” Răsvan** (care a fost anul trecut președinte de juriu și susținător de recital), **Mugurel Deaconescu**.

Din păcate, nu am putut urmări prima dintre cele patru seri festivaliere, în contextul căreia s-au produs virtuozul bass-ist **Decebal Bădilă** – care trăiește și activează în Germania – el fiind secondat în formulă de duo instrumental de gitaristul **Djamel Laroussi**, apoi cu adevărat redutabilul bass-ist sexagenar **Arild Andersen** din Norvegia, în fruntea propriului trio. Judecând lucrurile după ecurile ce mi-au parvenit, fanii nu și-au precupețit aplauzele spre a-i răsplăti pe interpreți...

Seara a doua (14 septembrie) a oferit privilegiul (re)întâlnirii cu admirabilul muzician polivalent **Pedro Negrescu**, multi-instrumentist, șef de formație, dirijor de orchestre simfonice, regizor de operă, profesor, evoluând de astă dată împreună cu doi înzestrați parteneri bulgari, pianistul **Vassil Parmakov** și **Hristo Yotsov**. Le-a urmat pe scenă, ca protagonist al unui recital înainte de toate spectaculos, un super-tehnician al ghitarei bass, **Dominique Di Piazza** cu formația sa franceză „Blues et Beyond 4tet” (**Yannick Robert** - gitară, **Sebastien Charlier** - harmonica și mai ales extrem de versatilul, flexibilul ritmician **Yoann Schmidt** - baterie).

Duo-ul reunindu-i pe **Dixie Krauser** – bass-ist timișorean care trăiește în orașul german Augsburg – și **Mario Florescu** – baterist și profesor arădean format la Cluj –, a oferit în deschiderea seriei a treia o investigație în policromia sunetului și în ambient expresiv, utilizând inclusiv auxiliile electronice. Dar fascinația seriei a adus-o cu sine un combo scandinav condus de mânuitorul plin de har al contrabass-ului **Mats Eilertsen**, răsfățat al Festivalului de la Gărâna, însoțit în demersul său 100 % jazz-istic de conaționalii norvegieni **Fredrik Lundin** – saxofoane, **Thomas T. Dahl** - gitară și de finlandezii **Olavi Louhivuori** - baterie, **Alexi Tuomarila** - pian.

Anthony Jackson & Florian Lungu

Epilogul apoteotic al **Festivalului „Dracula Bass 2012”** a avut loc, cum spuneam, în Studioul „Mihail Jora” (Sala Radio) și a fost onorat de două capete de afiș ale instrumentului-fundament armonic și ritmic: celebrul american de culoare **Anthony Jackson**, sexagenar care s-a implicat în contextul stilistic preferat, un **fusion** plin de forță și energie specific anilor '70, bass-istul alăturându-i pe tinerii și talentații instrumentiști greci **Yiorgos Fakanas** - gitară bass, **Takis Paterelis** – saxofon alto, **Antonis Andreou** – trombon, **Dimitris Sevdalis** – claviaturi, **Stefanos Dimitriou** – baterie; iar în încheierea celei de a patra seri, bass-istul-legendă **Jack Bruce**, scoțian de origine, pionier al jazz-rock-ului, aplaudat și acum două decenii ca invitat al Festivalului „Jazz And Blues Summernights” de la Mamaia, din vara anului 1993, acum **Jack Bruce** impunându-se drept lider al grupului propriu „Big Blues Band”, cu **Tony Remy** – gitară, **Paddy Milner** – claviaturi, **Nick Cohen** - gitară bass, **Winston Rollins** – trombon, **Adrian Revell** – saxofon tenor.

În completarea acestor succinte rânduri de cronică, se cuvine să menționăm câteva nume ale celor angajați cu trup și suflet în organizarea evenimentului: finanțatorul **Sergiu Doru**, **Radu Lupașcu** - director artistic, **Voicu Rădescu** - conducătorul Clubului „Green Hours”, **Marius Giura** - organizatorul Festivalului de Jazz de la Gărâna, **Paul Tutungiu** - director „Andante Music”.

Gala vedetelor

Lelia MATEI

La sfârșit de octombrie, Sala Palatului a devenit din nou neîncăpătoare pentru miile de spectatori veniți

anume pentru un cuplu de actori ale căror celebritate și unicitate sunt fără egal. Intitulat inspirat *“Nae și Vasile la Palat”*, spectacolul organizat de Alexandru Bebe Mișu și Ion Postelnicu a fost dedicat carierei celor doi mari artiști, actori ai Teatrului de Revistă *“Constantin Tănase”*. Invitați de onoare ai sărbătorilor Nae Lăzărescu și Vasile Muraru au fost Stela Popescu și Alexandru Arșinel, cuplu care a depășit deja cifra *“30”* și căruia i-a fost dedicat *“Aplauze, Aplauze”*, spectacolul de referință al ultimelor Stagioni de la *“Savoy”*. Pe scena Sălii Palatului li s-au alăturat Romică Țociu și Cornel Palade, Mirabela Dauer, Ionuț Dolănescu, Maria Ciubanu, Maria Dragomiroiu, Alexandru Jula, Adrian Enache, Daniela Györfi, Daniel Iordăchioae, Petrică Mățu Stoian, Niculina Stoican, Emilia Ghinescu, Tita Bărbulescu, Marcela Avram.

Revista și comedia românească au dat cupluri artistice cunoscute, dar iată că a sosit rândul sărbătoririi unor artiști dedicați și atașați parcă dintotdeauna spiritului lui Constantin Tănase, pe care îl slujesc necondiționat, fiind un reper pentru umorul românesc. *“Depinde de care umor...”* – spunea într-un interviu Nae Lăzărescu. *“Așa, ca amator, omul râde toată viața, în special de ce i se întâmplă altuia. La profesioniști e greu, trebuie școală, experiență. Vorbeam într-o zi cu maestrul Herlea, care mi-a spus că a învățat în două zile rolul ducelui de Mantua din “Rigoletto”, în românește și italiană, dar i-au trebuit 17 ani ca să învețe să-l cânte. Amatorii știu să spună bancuri, dar nu asta e umorul. Avem amatorlăc în toate domeniile, n-am auzit până acum de doctor amator, inginer amator, dar de actori amatori e plină România”*.

Pe cei doi actori i-a unit...muzica. Să nu uităm că Nae Lăzărescu, student la ASE, scria deja texte pentru Brigada Artistică și apoi pentru trupa de Revistă din care făcea parte alături de Dan Spătaru, Pompilia Stoian, Anca Agemolu, Lili Bulaesi sau Gheorghe Zamfir. *“Vreo patru orchestre aveam, una mai bună ca alta(...) Noi, în România, am avut o singură vedetă,*

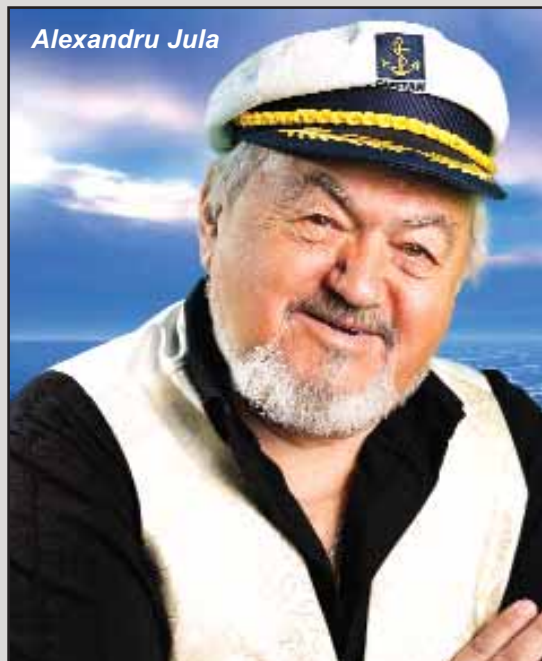
Nae Lăzărescu, Vasile Muraru

Dan Spătaru, atât!”. Cei doi actori s-au întâlnit la o terasă și, cum semănau, Nae, mai *“vedetă”* pe atunci l-a întrebat: *„Mă, tu cânti?”* - *„Nu”* – a răspuns Vasile Muraru, care, acum Director Artistic a debutat la Savoy

în 1981, imediat după ce a absolvit IATC la clasa profesorului Dem Rădulescu. La început nu au cântat, dar au luat lecții cu Camelia Dăscălescu și rareori interpretează un cuplet fără să cânte. După primul spectacol, în 1982 au...urlat ziarele. Marius Tupan a scris în *“Urzica”*: *„Un nou cuplu pe Calea Victoriei!”*! Succesul a deranjat, i-a separat, dar, imediat după Revoluție au revenit la Teatrul Tănase în *“1001 de glume”*. Au rămas împreună până azi. A fost și șansa Revelionului din '90-'91 cu *“Ce-o să fie, ce-o să fie”*, cuplet jucat odinioară de *“cuplul”* Constantin Tănase – Alexandru Giugaru. De peste 20 de ani sunt nedespărțiți în spectacole de Revistă și musicaluri, la emisiuni de Televiziune și Radio,

Alexandru Jula

dar și în filme.

Secretul succesului cuplului Nae Lăzărescu – Vasile Muraru a fost dezvăluit odată, la Eforie Nord de conversația dintre două doamne: *“Uite-i dragă p'ăia doi!”*. Și era doar Vasile...

Festival pe stadion

Octavian URSULESCU

Chiar dacă în principal ne referim în rândurile de față la minunatele seri de muzică găzduite de stadionul din localitate, în Moinești au fost nu mai puțin de patru zile dense, căci manifestările culturale „Zilele municipiului Moinești” au coincis cu aniversarea a 575 de ani de atestare

documentară. Au fost diverse manifestări sportive (primarul, ing. Viorel Ilie, ne vorbea cu mândrie de echipa de fotbal locală, fruntașă în divizia C), lansări de carte (aici ființează societatea literară „Tristan Tzara”), teatru, evenimente religioase (Maica Domnului este protectoarea orașului, de aceea întotdeauna festivitățile au loc pe data de 8 septembrie), jocuri pentru copii, expoziții de pictură și sculptură. Un rol foarte important l-a jucat, în sprijinul organizatorilor, ONG-ul „Activ”, alcătuit din tineri entuziaști.

Cum spuneam, atracția principală au constituit-o recitalurile de pe marea scenă instalată de Florin Lupancu pe stadion (lumini, sunet și proiecții de calitate). Firește, un loc important a fost rezervat talentelor locale, îndeosebi din domeniul folclorului, prin copiii instruiți de Otilia Purcaru, Gabriela Biea, Simona Fenea, Gabi Feru, Irina Pashalov. De altfel, preocuparea pentru folclorul autentic (a venit și cunoscutul ansamblu profesionist „Busuiocul” din Bacău) s-a vădit și prin organizarea amplului festival național pentru

Alex. Crăescu

copii și tineret „Moineșteanca”, ajuns la ediția a II-a. S-au înmânat numeroase premii talentaților soliști, inclusiv instrumentiști, și dansatori veniți din toată țara, iar membrii juriului, la rândul lor, au demonstrat în recitalurile proprii că tinerii au ce învăța de la ei. Valorile locale au fost ilustrate în egală măsură de formațiile rock instruite de pasionatul Toader Moței, dar mai ales de vocea nr. 1 plecată de pe aceste meleaguri, promovată consecvent de primarul Viorel Ilie. Este vorba de Alexandra Crăescu, propulsată de concursurile TV „Megastar” și „Vocea României”, dar mai ales de musical-urile „Rebecca” și „Romeo și Julieta” de la Teatrul Național de Operetă „Ion Dacian” din București. De această dată, ea ne-a furnizat o surpriză, evoluând

alături de un foarte interesant grup cu doi instrumentiști latino-americani în componență, „Americas”. Să sperăm că va fi o colaborare de lungă durată, așa cum așteptăm de la Alexandra Crăescu și câteva hit-uri proprii, de preferat în limba română. „Sectorul” folclor a fost completat de cunoscuta interpretă din Bucovina, Viorica

Elena Ionescu

Macovei.

Într-un program echilibrat și variat, ne-am fi dorit, așa cum este normal, și reprezentanți de frunte ai muzicii ușoare și folk, atât de iubiți de marele public. Miile de spectatori (la orele serii, fiind și o vreme superbă, erau peste 5-6 mii!) i-au aplaudat însă pe blonda Lora (fosta componentă a trupei Wassaby), simpaticul C.R.B.L. (acesta însă nu are repertoriu propriu, apelând la piese lansate de alți artiști), trio-ul etno buzoian Nemuritorii, în frunte cu compozitorul Constantin Ungureanu, formațiile Mandinga, Taxi și Bandidos. Foarte antrenant programul de dans oferit de reprezentanții companiei „Live artists”, condusă de Florin Nedelcu – este vorba de DJ Robert Georgescu și de solista Lara – stadionul fiind transformat într-o mare discotecă. Odată cu fascinantul joc de artificii, Viorel Ilie ne-a promis o ediție 2013 cu mari surprize, inclusiv internaționale!

Folk You! Florian Pittiș

Festivalul a avut prima ediție la Vama Veche, în 2005, având ca motto lupta contra kitschului muzical. Folkul a rămas în continuare stilul dominant, dar s-au adăugat speciile muzicale care au ceva original de spus.

După Vama Veche, Festivalul Folk You! Florian Pittiș organizat de ArCuB și Mișcarea de Rezistență se mută la cea a doua ediție pentru două zile pe Strada Franceză din Centrul Vechi al Capitalei, intrarea fiind liberă.

Au evoluat: vineri - Dinu Olărașu, Alina Manole, Lavinia Răducanu & Taraful Rromak, Emeric Set, Mircea Baniciu, Nicu Alifantis & ZAN, Alternosfera (formație din Republica Moldova); sâmbătă - Fox Studis, Adrian Sărmășan, Ada Milea, Zoia Alecu, Vița de Vie, Florin Chilian, Taxi, Vama.

Posada Rock 2012

În 2011 festivalul a revenit după nouă ani de pauză, iar acum s-a desfășurat între 7-9 septembrie, pe stadionul municipal, la a 17-a ediție. A trecut la alt nivel, datorită lui Bogdan Trîmbaciu, bucureștean născut la Câmpulung și chitaristul formației Shifting Sands, care, alături de Primăria Câmpulung Muscel, Asociația OST Cultural Events, Cavalleria Events, Blackhawk Security, a reușit o organizare foarte bună: scena bine dimensionată, sunetul bun, numeroase formații în recital, promițătoare trupe în concurs, promovat intensiv și din timp. Din păcate, public puțin numeros.

S-au înscris peste 50 de trupe, dintre care s-au calificat optsprezece.

Palmares: Marele Premiu Posada Rock 2012 - VESPERA (Cluj Napoca), un vaucer în valoare de 1000 Euro, Locul 1 - TAGMA (Sibiu), un vaucer în valoare de 600 E, Locul 2 - SKULLP (Cluj Napoca), un vaucer în valoare de 300 E, Locul 3 - ZADAR (Alba Iulia), un vaucer în valoare de 100 E, Premiul Attic Studio - ERASE (București), oferit de Rareș Totu, imprimarea gratuită a unui semialbum - Premiul special - QUANTIQ (Brașov), dreptul de a susține un recital în Gală. Premiile au fost oferite de firma rockerului muscelian Călin Ilie, M&C Musical Instruments Distributor și vor putea fi utilizate pentru achiziția de instrumente sau accesorii muzicale.

Au mai participat: SKINS FROM MY EYES (Câmpulung), N.E.-G.A.T.I.V., ELECTRIC ZEBRA (București), MT PLACE (Constanța), SOUNDCHECK (București), INDEFIANCE (Arad). Recitaluri: AKRAL NECROSIS, TARG3T, AWAKE, SHIFTING SANDS, KRYPTON REUNION. Sâmbătă - OBSESIA (Câmpulung), PSYCHOGOD (București), NOMEGA (Timișoara), SILVER BULLET, AQUILA și LONG ROAD (București). Recitaluri: EXPERIENCED, MONARCHY, INFECTED RAIN (Republica Moldova), AVA INFERI (Portugalia). Duminică: Gala Iașureaților. Recitaluri - ABIGAIL, GOTHIC, PSICHO SIMPHONY, RAREȘ TOTU MIDLIFE CRISIS, CELELALTE CUVINTE.

Balkanik! Festival

Muzică, dans, petrecere și voie bună. Mâncare tradițională românească, bragă, cafea la nisip. Ateliere, costume, țesături și podoabe.

Timp de 3 zile, Grădina Uranus din București s-a transformat într-un spațiu multicultural în care spiritul balcanic s-a putut exprima liber. Totul, pe muzica aleasă a Balcanilor. Trupe din Turcia (Baba Zula, Nedim Nalbantoglu), Bulgaria (The Balkan Messengers), Ungaria (Parno Graszt), Serbia (Orchestra Boban și Marko Markovic), România (Fanfara Shavale) au adus muzica și cultura specifică în fața celor 4500 de spectatori veniți în ciuda vremii.

Pe lângă concertele de seară, zilnic, meșteșugarii și bucătarii i-au așteptat pe participanți cu produse care mai de care mai îmbietoare. De la fuste colorate, bijuterii și obiecte de ornament la ciocolată de casă, cafea și bucate la

ceaunuri speciale. Gazda din acest an a Balkanik Festival a fost actorul Toma Cuzin, de la Teatrul Mic din București.

Un eveniment Asociația Culturală Metropolis, sponsor principal Apa Nova, cu sprijinul Primăriei Sectorului 5 și al Primăriei Municipiului București, sponsor Ciuc, parteneri strategici: Radio Guerrilla și Hotel Caro.

Dorin MANEA

Stela Popescu, regizor de musical

Oana GEORGESCU

“Stela Popescu are ceva din Doina Melinte... Aleargă mereu!”. Cu siguranță că remarca despre marea actriță, făcută cu ani în urmă de George Mihăiță, atunci când erau colegi la “Comedie”, sintetizează chiar și acum energia sa debordantă. Vedeta Teatrului de Revistă a revenit în forță în calitate de regizor al musicalului „Diamantul și Gâsca” de Roman Vlad, după povestirea celebrului scriitor de romane polițiste, Sir Arthur Conan Doyle. Un spectacol care a deschis Stagiunea 2012-2013 a Operei Comice pentru Copii. Colaborator permanent, cu roluri memorabile precum acelea din musicalurile “Coana Chirița” (regia Cristian Mihăilescu) și „Piatra din casă”, vedeta a debutat anul trecut în noua

S. Popescu în “Coana Chirița”

postură cu musicalul “Scufița Roșie”. Scenografia aparține Directorului Artistic Viorica Petrovici, nominalizată la Premiile César 2012 pentru costumele realizate pentru filmul artistic “Insula femeilor” de Radu Mihăileanu).

În noiembrie se reia musicalul „Coana Chirița” (după “Chirița în provincie” de Vasile Alecsandri, muzica: Al. Flechtenmacher), iar în decembrie va

avea loc în superba Sală Giulești Premiera oficială a spectacolului “Vrăjitorii lui Dulcamara” (adaptare după opera “Elixirul Dragostei” de Gaetano Donizetti). Ianuarie 2013 este rezervată Baletului de Buzunar

scenă din “Diamantul și gâsca”

“Cenușăreasa”, urmat în februarie de “Il Signor Bruschino” de Gioachino Rossini, în martie fiind programat Baletul de Buzunar “Pygmalion”. O altă Premieră a Operei Comice pentru Copii este programată în luna aprilie. Este vorba despre Baletul de Buzunar “Frumoasa din Pădurea Adormită”. În luna mai se va juca “Directroul de Teatru”/“Il Maestro di Capella” de Wolfgang Amadeus Mozart, iar finalul de sezon va aduce o nouă Premieră și cu siguranță un nou succes de casă – musicalul “Maria” cu fragmente din “Sunetul Muzicii”.

Grații

Dan CHIRIAC

LAVINIA ȘTEFAN. Este una dintre cele mai interesante și mai complexe personalități tinere din show-bizz-ul actual. Iubitorii muzicii rock și-o amintesc în postură de solistă a originalei trupe Vizza, iar cei ai muzicii ușoare de la festivalul de la Mamaia, din 2002, când a cântat în finala de Creație melodia lui Mihai Alexandru „Uităm de noi”. Lavinia Ștefan a semnat versurile acestei piese și a cules frumoase aprecieri, fiind practic la prima reîntâlnire serioasă cu scena, după numeroasele competiții muzicale câștigate în copilărie. Din acel moment, cum spune ea, „a bătut

Lavinia Ștefan

palma pe viață cu muzica”, având în prezent o altă încărcătură emoțională și altă experiență de viață, nemaivorbind de tehnica vocală în mii și mii de ore de studiu autodidact și pătimaș. Lavinia Ștefan posedă un mini-studio muzical în care lucrează, compunând intens, la un nou concept muzical, original și extrem de personal, „Lav Story” (evident, „Lav” de la Lavinia!). Pe lângă compozițiile elaborate pentru sine, artista colaborează fructuos, din postura de textier, cu compozitorul Mihai Alexandru. Fiind și trainer vocal, Lavinia Ștefan lucrează cu soliștii pe care Mihai Alexandru îi direcționează către ea, în vederea șlefuirii tehnicii vocale, îmbunătățirii pronunției în limbi străine (engleză, franceză), descoperirii propriei personalități artistice. Dar muzica nu este totul, Lavinia Ștefan fiind, așa cum spuneam, un talent complex, fascinant. Astfel, de mai bine de 15 ani este o figură familiară

telespectatorilor, realizând și prezentând emisiuni la Prima TV, N 24, B1 TV, Realitatea. La ora actuală realizează și prezintă o foarte interesantă emisiune la GiGa TV, „Românii au prezent”, al cărei motto este grăitor: „Noi credem în valorile României și le promovăm la TV”, între acestea figurând adesea compozitori și interpreți de muzică ușoară. Dar asta nu e tot (când o avea oare timp?), pentru că are în pregătire un volum de versuri, eseuri și aforisme, administrează 5 bloguri și se consacră și altor pasiuni: fotografia, animalele (are 8 pisici, 4 câini, un stup de albine!), floristica, designul vestimentar, grădinăritul, pictura! Dar, înainte de toate Lavinia Ștefan este un foarte valoros om de muzică și televiziune, din partea căreia așteptăm noi proiecte ambițioase.

ADRIANA VLAD. Dacă ar fi concurat la Festivalul internațional „George Grigoriu” de la Brăila, oraș de care este atât de legată, Adriana Vlad ar fi

Adriana Vlad

câștigat cu ușurință Trofeul! Deocamdată însă brăilenii mai au de așteptat până când un concitadin al lor va putea candida la unul din premiile importante... Adriana Vlad a absolvit la Brăila Liceul cu program sportiv și Școala populară de arte „Vespasian Lungu”, la clasa de canto. Dotată cu înzestrări muzicale de excepție, obține numeroase premii la festivaluri cum ar fi cele de la Amara („Trofeul tinereții”), Botoșani („Mărțisor”), Focșani („Florentin Delmar”), Călărași („Flori de mai”). A terminat Facultatea de Psiho-Pedagogie la Universitatea „Transilvania” din Brașov și

Facultatea de Arte, clasa de Actorie (prof. Magda Catone și Tomi Cristin), la Universitatea „Hyperion” din București, unde a absolvit și un Master în 2011. A cântat mult peste hotare, acumulând experiență pe vase de croazieră: Turcia, Grecia, Cipru, Malta, Ucraina, Costa de Azur... În plan intern performanțele sale se leagă atât de concertele alături de formația condusă de Călin Geambașu, cât și de distincțiile obținute la festivalul de la Mamaia: în 2004 premiul II cu melodia lui Vladi Cnejevici, pe versurile Nanei Cnejevici, „Măine”, iar în 2009 premiul I la secțiunea de Creație cu piesa lui Adrian Romcescu „Vreau doar iubirea ta”, text Dana Dorian. Din 2007 până în 2008 a fost angajată la Teatrul de revistă „Constantin Tănase”, iar timp de 10 sezoane a fost solista orchestrei Petre Geambașu la populara emisiune de la ProTV „Dansez pentru tine”. În plan muzical a mai colaborat cu Provincialii, Zero, Damian Drăghici sau la clipurile „Viața noastră” și „Pantelimonul petrece”, ale formației BUG Mafia. La fel de bogată este activitatea Adrianei Vlad în plan actoricesc, fiind colaborator al trupei Divertis în programul de mare audiență „Serviciul român de comedie”. Pe scenele teatrelor „Toma Caragiu” din Ploiești, Teatrului evreiesc de stat din București, Centrului cultural UNESCO „Nicolae Bălcescu” sau Cercului militar național a realizat roluri remarcabile în „Vassa Jeleznova” (Rachel), „Perșii”, „Povestea vorbii”, „Pinocchio”. De asemenea a fost invitata să apară în filme de metraj scurt și mediu, cum ar fi „O familie normală” (autor și regizor Radu Pietreanu), „Întâlnire” (regia Cătălin Vlăican) sau o peliculă regizată de Răzvan Barseti. La 32 de ani, Adriana Vlad este o artistă împlinită, obținând premiul pentru debut la secțiunea operetă-musical, pentru rolul de excepție din „Rebecca”, la Gala premiilor revistei „VIP”-Artele spectacolului muzical 2011. În postura de protagonistă a acestui musical de mare succes Adriana Vlad a primit, alături de realizatori și colegii de la Teatrul național de operetă „Ion Dacian”, premiul pentru „Spectacolul anului” la ultima ediție a Galei premiilor revistei „Actualitatea muzicală”. Muzică ușoară, actorie, musical, film - oare ce surprize ne va rezerva Adriana Vlad în viitor?

LA UN PAS DE MADONNA. Conform datelor furnizate de Youtube, videoclipurile **INNEI** au depășit un miliard de vizualizări. Astfel, Inna reușește să surclaseze pe Youtube artiști precum: Nelly Furtado (700 milioane), Robbie Williams (500 milioane), Kylie Minogue (484 milioane), iar la foarte mică distanță se află Madonna cu 1.3 miliarde. Cel mai popular artist este Justin Bieber cu 11 miliarde, urmat de Michael Jackson 7.6 miliarde, Rihanna 7.4 miliarde și Lady Gaga 7.1 miliarde. În același timp, cel mai nou single

al său a intrat deja în Top 10 audiență radio la nivel național, urcând în topuri din mai multe continente concomitent.

În cadrul IDEM, INNA a primit 5 distincții pentru anul muzical ce s-a încheiat. Super-hit-ul „HOT” a fost recompensat cu „Discul de Aur” în Italia, „Dublu Disc de Platină” în Suedia, „Triplu Disc de Platină” pentru vânzările acumulate în Norvegia și „Discul de Aur” în Danemarca pentru unitățile vândute. „SUN IS UP” a primit „Discul de Aur”, pentru copiile vândute în format digital din Italia. Altfel spus, vânzările pentru „Hot” au depășit 100.000 de unități vândute și peste 15.000 de descărcări digitale, la care se adaugă cele peste 10000 de descărcări digitale vândute în Italia pentru „Sun Is Up”. În același timp, cea mai

Inna

recentă piesa a ei, „Endless”, a adunat în două luni de la lansare aproape 3 milioane de vizualizări doar pe contul său oficial de Youtube. Agenda de concerte a INNEI este una cât se poate de aglomerată, ea pregătind două turnee surpriză în colțuri exotice ale lumii.

CORINA - „A TA”... prima sa melodie în limba română după o serie de hituri în limba engleză. Cu

Corina

peste 3 milioane de vizualizări Youtube și prezențe pe toate posturile de radio, a fost produsă de echipa Hahaha, în frunte cu Smiley și Alex Velea. „Vă cânt pe ritmuri reggae despre radarul nostru, al fetelor, care ne arată perfect drumul spre cei care ne sunt suflete pereche și care știu exact

ce să ne dea ca să ne îmblânzească și să ne facă să ne îndrăgostim până peste urechi” spune artista. Videoclipul a fost regizat de Iulian Moga și filmat în trei locații diferite din Constanța și împrejurimi. Povestea începe într-un dinner tip american, acolo unde Corina a jucat rolul de chelneriță sexy.

NEYLINI. Neylini a sărbătorit Ziua Femeii prin muncă. Petrecerea organizată de Event Multimedia Production a inclus cam tot ce și-ar putea dori să vadă o femeie când merge la un party, împreună cu prietenele ei. Seara a fost deschisă de o prezentare de

modă iar modelele-vedetă ale defilării au fost Nicoleta Luciu, proaspăt revenită după nașterea tripleților, și sora sa Iuliana Luciu. Pentru partea a doua a seriei, Neylini a pregătit un concert incendiar împreună cu cele două dansatoare sexy alături de care merge în concerte. Artista MediaPro Music a filmat videoclipul piesei Dayla, în regia lui Florin Botea. Filmările au durat 18 ore și s-au desfășurat în complexul Ambasad'Or din zona Otopeni. Neylini a fost, pe rând, romantică, funky și glamour. Fiind un clip de imagine, echipa de producție a ales să pună foarte mult accent pe look-ului artistei. În clip Neylini cântă împreună cu trupa Hot Play și DJ Ciuline. Piesa Dayla este o interpretare dance a unei povești de dragoste despre care Neylini își amintește cu melancolie. Rolul iubitului este jucat de Bogdan Mirica, hairstylist-ul cântăreței.

KATE. De ziua ei, Kate a hotărât să le facă un cadou fanilor: artista a înregistrat o variantă acustică a piesei „The Rain” pe care a lansat-o exact în ziua în care a împlinit 17 ani. *„Mă bucur foarte tare că am avut ocazia să realizez varianta acustică a primului meu single „The Rain”. Ne-am distrat mult în timpul înregistrărilor, dar în același timp ne-am și concentrat pe ceea ce aveam de făcut iar rezultatul se vede”.* a spus Kate. În ciuda vârstei fragede, Kate este o artistă completă, ce se dedică în totalitate muzicii. De mică a început să studieze pianul iar de atunci nu lasă o zi să treacă fără să studieze.

AMNA. Cântăreața care a avut unul dintre hiturile internaționale ale anului trecut, „Tell me Why”,

lansează videoclipul pentru noua sa piesă, „She Bangs”. Această producție este una de imagine, aducând o explozie de culoare și energie care se transpune din vizual în sunet, transmițând impulsuri electrice până în cele mai îndepărtate cluburi.

OANA TACHE – „TAKE CONTROL”. Un nou proiect muzical, Oana Tache este fără doar și poate una dintre cele mai hot apariții ale verii pe piața noastră muzicală. Primul ei single se intitulează TAKE CONTROL și va fi cu siguranță hit de vară. Cântecele poartă amprenta lui Speak One, DJ-ul și colaboratorul de cursă lungă a lui Alex Velea. Pentru a completa noul proiect, Oana Tache a adoptat o schimbare de look care îi reflectă sex-apeal-ul și îi dezvăluie personalitatea cool-jovială.

ANTONIA – cea mai sexy femeie. Vedeta în vârstă de 23 de ani a fost desemnată „Cea mai sexy femeie din lume”, conform voturilor din revista FHM

România. „Sunt extrem de fericită că am reușit să câștig titlul și în acest an. Consider că frumusețea vine din interior și din încrederea în tine. Este o onoare să fiu inclusă pe această listă împreună cu supermodele faimoase sau actrițe de la Hollywood”, a declarat cântăreața. Inșă Antonia nu are timp de odihnă: programul său este plin de concerte în țară și în străinătate până în toamnă. În plus, Antonia se pregătește și de lansarea unui nou single: „I Got You” surprinde perfect atmosfera vărată, fiind un cocktail savuros compus din versuri de dragoste, beat catchy și o parte rap interpretată în stilul

caracteristic cântăreței.

Debut cu “APLAUZE APLAUZE”

Oana GEORGESCU

Începutul Stagiunilor teatrale ale Bucureștilor a marcat și revenirea în forță a îndrăgiților Stela Popescu și Alexandru Arșinel ca protagoniști ai spectacolelor “Aplauze, Aplauze” și “Revista Revistelor”. Titluri de referință ale Teatrului de Revistă “Constantin Tănase”, care se pregătește de Sărbătoare: aniversarea a 140 de ani de la primul spectacol românesc de Revistă, ce a avut loc pe 19 noiembrie 1872, sursele bibliografice fixând fără echivoc acest moment istoric. Atunci, pe

scena Teatrului „Bossel” de pe Calea Victoriei (Podul Mogoșoaiei) a avut loc reprezentarea spectacolului „Apele de la Văcăresc”, o „comedie vodevilă în 3 acte” de Matei Millo pe muzica lui Alexandru Flechtenmacher. A fost o Revistă “cu subiect”, ce pornea de la descoperirea de către arhitectul francez Berton a unui izvor de ape minerale în albia Dâmboviței, lângă

1872 cea dintâi cronică despre un spectacol de Revistă: “*Distinsu nostru actor, cântăreț și autor, dl Millo, a înavuțit repertoriul său cu o nouă piesă de ocaziune. Scrierea nu este o piesă pretențioasă, o comedie înaltă de caracter, ci o modestă revistă umoristică, în trei acte și însoțită de muzică*”. Chiar și Caragiale a scris un articol în revista “Claponul” (1897) sub titlul “*Cură la apele de la Văcărești*”.

A. M. Dosona, Al. Arșinel

Dealul Văcăreștilor. Folcloristul G. Dem.Teodorescu a publicat în revista “Familia” din 24 decembrie

Spectacolul aniversar oferit de Teatrul de Revistă “Constantin Tănase”, invitarea trupelor Teatrelor de profil sau cu secții de Revistă, de Estradă și Music-Hall din țară, lansarea cărții autobiografice a lui Alexandru Arșinel “*De la Dolhasca pe...Calea Victoriei*”, dezvelirea în foyer a bustului marelui actor Constatin Tănase, organizarea unor expoziții de fotografie și de costume de teatru sunt doar câteva dintre manifestările gestionate de directorul Alexandru Arșinel.

Holograf

Gabi MATEI

„Cât de departe?” a fost întrebarea pe care și-au pus-o zeci de persoane la filmarea unui videoclip al

formației Holograf, care a avut loc pe o străduță slab circulată din Centrul Vechi. Cincizeci de figuranți, o flașnetă cu papagali, tineri pe biciclete și numeroase

cupluri îndrăgostite au umplut platoul de filmare din centrul Bucureștiului.

Videoclipul piesei „Cât de departe”, al doilea single extras de pe albumul „Love Affair”, produs de MediaPro Music în regia lui Alex Fotea, a fost filmat cu tehnica „one shot”, astfel încât a fost nevoie de șase ore de repetiții înainte de filmările propriu-zise. Cele patru cupluri care au jucat diferite roluri în clip au fost formate din membrii LaLa Band, trupa-vedetă a serialului „Pariu cu viața”. Alina, Dorian, Cristina, Vlad, Alexia, Dima, Sore și Rapha au interpretat diferite scene foarte asemănătoare cu situații reale din viața unor cupluri normale. “*Este o poveste de dragoste, potrivită adolescenților, care sunt mai mereu îndrăgostiți. Țsta e și motivul pentru care ne-am gândit la colaborarea cu LaLa Band*” a spus Dan Bittman.

După succesul de care s-a bucurat cu primul single, „Nu mai e timp”, extras de pe albumul „Love Affair”, în duet cu marea soprană Angela Gheorghiu, formația Holograf nu și-a lăsat fanii să aștepte, pregătindu-le o nouă surpriză. La scurt timp de la lansarea celui de-al doilea single, „Cât de departe”, băieții au organizat un turneu național pentru promovarea albumului.

După 25 de ani

Marius GHERMAN

Cum trece timpul! Parcă ieri cucerea publicul și juriul festivalului de la Mamaia un puști din Pașcani amintind de Elvis Presley: atunci, în 1987, **Daniel lordăchioae** a primit premiul II și în acea clipă începea frumoasa poveste a unei cariere exemplare, care continuă și azi, chiar dacă diversificat: în 2009 a absolvit Universitatea națională de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale” din București, facultatea de film, cu specializarea regie de film și TV. De asemenea, în acest an a fost prezentator al festivalului de muzică ușoară de la Mamaia, unde a

cântat cu mult succes în seara omagială „Aurelian Andreescu” două piese de neuitat lansate de acesta: „Dorul” (V. V. Vasilache, versuri Gheorghe Vâlcu, fiul lui Radu Șerban) și „Vei veni” (versiune românească la „Let It Be”). Dar s-o luăm cu începutul. Totul s-a decis în ziua când a împlinit 5 ani, ocazie cu care a primit în dar o chitară. Studiază acest instrument la Școala populară de artă, iar la numai 14 ani fondează cu câțiva colegi de liceu trupa „Gramophon”, cu care pleacă în turnee prin țară, ocazie pentru public de a-i descoperi talentul real și charisma evidentă. Asta se întâmplă în 1982, iar după succesul de la Mamaia devine timp de 3 ani solist al Teatrului „Alexandru Davila” din Pitești. Reprezintă cu succes România la mari manifestări peste hotare: un mare festival la Praga, „Intertalent” (premiul III), concursul de televiziune OIRT, de asemenea din Cehoslovacia (premiul III), Festivalul mondial al tineretului și studenților de la Phenian, Coreea de Nord. Între 1991-1992 activează la Ansamblul „Tinerimea Română”, iar din 1994 și 2011 a fost solist vocal și actor la Teatrul „Toma Caragiu” din Ploiești. După ce a lansat zeci de melodii de mare succes, din 1996 își compune piesele,

semnând și versurile. Din 1998 devine colaborator permanent al TVR, prezentând diverse evenimente, dar mai ales emisiuni pentru copii: „Ba da, ba nu”, „Tip Top Minitop”, „Prietenii lui Piticot”; de altfel este extrem de înzestrat în relația cu micuții (cei doi copii ai săi, Darius și Salma, l-au „antrenat!”), fiind din 2011 realizator de emisiuni pentru copii și redactor de știri la postul de radio „Itsy Bitsy fm”, alături de soția sa, actrița Nouria Nouri, cu care este căsătorit din 2000. În 2008 a fost solist în emisiunea „O-la-la” de la ProTV, iar din 2009 joacă rolul Prințului din Verona în spectacolul „Romeo și Julieta”, la Teatrul național de operetă „Ion Dacian”.

Discografia lui include albumele editate în 1987 (cu compoziții de Cornel Fugaru și Dumitru Lupu), 1989 („Daniel” - cântece de Temistocle Popa și Ion Cristinoiu), 1991 („Acel paradis pierdut”) - toate trei editate de Electrecord, 1996 („Moldovean blues” - album de autor editat de Metropol, muzica și versurile aparținându-i), 2009 („Best of”, la casa Ovo Music). Paradoxal, juriile nu prea i-au acordat premiul I, dar a fost rapid adoptat de public, aparițiile sale stârnind o adevărată isterie, neobișnuită în acele vremuri: premiul II la Sibiu (1986), Pitești și Mamaia (1987). În schimb în 1988 poartă către Trofeul la „Creație”, la Mamaia, compoziția lui Ion Cristinoiu „Dacă într-o zi mă vei iubi” și către premiul II piesa lui Temistocle Popa, „Seară frumoasă de vară”; în 1989 îi aduce lui Temistocle Popa, prin interpretarea sa vibrantă, Trofeul la Mamaia, cu melodia „România”. A urcat de fiecare dată pe podium lucrările cărora le-a dat viață: premiul de popularitate pentru „Mă-ntorc la tine, mare albastră” de Dumitru Lupu (la Concursul de muzică de dans pentru tineret de la Costinești), premiul I pentru „Dragoste, rămâi lângă mine” de Mihai Vanica (la „O melodie dintr-o sută”) și premiul II cu aceeași piesă la un concurs organizat de cotidianul „Tineretul liber”, premiul I la același concurs „O melodie dintr-o sută” și tot cu Mihai Vanica („Acel paradis pierdut”), premiul III, dar ca textier, la Mamaia 1996, cu creația lui Viorel Gavrilă „Cine oare?” și în sfârșit un premiu II la Creație la festivalul „Dan Spătaru”, cu „Pentru că ai plecat”.

Tot mai respectat, Daniel lordăchioae a făcut parte în 2010 și 2011 din juriul de specialitate la selecția națională Eurovision, în 2011 fiind invitat și în juriul național. Este producător delegat și coordonator de proiect la Teatrul național de operetă „Ion Dacian” la seratele cu public „Romeo și Julieta” și la workshop-urile pentru copii „Romeo și Julieta Junior”. A făcut parte din numeroase jurii muzicale, a mai cântat în Germania, Albania, Norvegia, Spania, dar, cum

spuneam, din 2005 se dedică tot mai mult filmului. În 2006 deja este regizor și scenarist la filmul de scurt-metraj „De ce nu dansați?”, în 2007 propune în aceeași ipostază documentarul, digital, „Marginea lumii” (selecționat pentru marele festival de la Karlovy-Vary, Cehia), în 2008 este regizor la scurt-metrajul „Delicatese”, iar în 2009 este din nou regizor și scenarist la scurt-metrajul, color de această dată, „Vacanță cu iubire”; toate aceste patru pelicule au fost selectate pentru competiția Festivalului internațional de film studentesc „CineMAiubit”.

Când faci portretul unui cântăreț, normal că trebuie să închei cu cele mai cunoscute melodii lansate de el, intrate în conștiința marelui public. Înafara titlurilor deja amintite în acest articol, nu putem uita melodii remarcabile (și cântate impecabil) cum ar fi „Îmi spunea inima”, „Între noi e o stea” (ambele de Dumitru Lupu), „Frumoasă doamnă”, „Angela” (ambele de Ion Cristinoiu),

„Te invit la dans, iubire!” (Marius Micu), „Am fost actor” (Dan Iagnov), „Ești inima mea” (Dani

Constantin), precum și compozițiile proprii „Protest” sau „Ruj pe buze”. L-am revăzut acum câțiva ani pe Daniel Iordăchioae pe scena Teatrului muzical „Nae Leonard” din Galați, invitat în spectacolul „Alexandru Jula și prietenii”. A cântat entuziasmant mai bine de o oră, urmărit cu lacrimi în ochi de soția sa... Ne bucurăm că Alexandru „Bebe” Mișu, cunoscutul impresar, i-a oferit șansa de a-și sărbători pe scena Sălii Palatului, pe 26 octombrie, cei 25 de ani de cântec, alături de mari

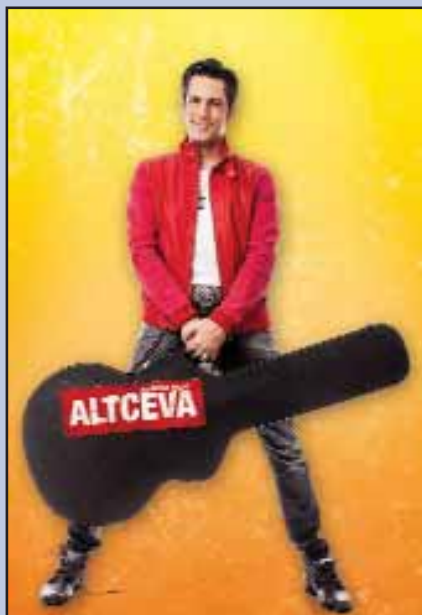
nume ale umorului, muzicii ușoare și populare.

Ștefan Bănică – single, videoclip, album

Gabi MATEI

Ștefan Bănică a intrat în studio pentru înregistrarea unor cântece noi pentru viitorul sau album, iar primul cântec înregistrat se numește „Nu e prea târziu”. Atât muzica, cât și versurile îi aparțin lui Ștefan. **“Chitara electrică are un sound aparte, vintage, gen anii '60, iar contrabasul aduce un plus de autenticitate, parfumul specific acelor ani” – Ștefan Bănică**

Cu o carieră de peste două decenii, artistul are un CV impresionant: 13 albume de autor, vândute în peste 500.000 de exemplare și premiate cu

5 discuri de aur și 2 de platină, roluri de succes în teatru, în filme și seriale, peste o mie de concerte în întreaga țară, moderator de radio și televiziune.

Artistul a lansat și videoclipul piesei „Nu e prea târziu”, pe care l-a filmat chiar în studio, în timpul înregistrării single-ului. *“Mulți dintre cei care îmi iubesc muzica mi-au scris pe facebook sau pe site că și-ar dori să poată asista la o sesiune de înregistrări, să vadă cum lucrăm”* a declarat Ștefan.

Artistul pregătește pentru luna octombrie lansarea unui nou album împreună cu casa de discuri MediaPro Music - **“Altceva”** - al 14-lea disc de autor din carieră, album care vine cu surprize și colaborări inedite și, în același timp, marchează 20 de ani de la lansarea primului său material discografic. Discul poartă titlul «Altceva», pentru că aduce chiar altceva față de discurile anterioare. Vor fi influențe muzicale noi, genurile muzicale se vor întrepătrunde într-un mod neașteptat, chiar dacă la bază rămâne rock'n'roll-ul. Pentru acest nou album Ștefan Bănică a colaborat cu artiști și oameni de studio cu care a mai lucrat și altădată, dar are și invitați speciali, cum ar fi: Marius Moga, Berti Barbera, Flavius Teodosiu, Chupi (Mandinga), soprana Mediana Vlad. Noul disc **«Altceva»** va cuprinde **11 piese** și un **bonus track – cântecul «Noaptea de Crăciun»**. Albumul **“Altceva”** va fi promovat imediat după lansare, în cadrul turneului național cu același nume.

Nicolae Nițescu

Oana GEORGESCU

Cu exact doi ani în urmă, Sala Savoy a Teatrului de Revistă „Constantin Tănase” găzduia un triplu eveniment, cel mai important al începutului de stagiune - spectacolul „Revista Revistelor” regizat de regretatul Bițu Fălticineanu. Pe 16 mai 2010 Sala SAVOY fusese inaugurată oficial cu același spectacol care se joacă și astăzi cu mare succes. Și tot ATUNCI, în noiembrie, marele artist Nicolae Nițescu, fost solist al Teatrului de Revistă „Constantin Tănase”, era sărbătorit cu fast pentru cei 80 de ani de viață (s-a născut pe 19 noiembrie 1930 la Galați) și cei peste 60 de ani de carieră, mulți dintre ei petrecuți chiar pe această scenă. A fost distins ATUNCI cu Premiul „Mihai Maximilian” acordat de Fundația „STELAR” a Stelei

Popescu și a lui Alexandru Arșinel. „Cred că generații și generații de români au asociat numele meu cu muzica melodică, pentru că încă de copil mi-a plăcut să interpretez melodii romantice. Am fost și sunt un sentimental prin excelență... Sunt mulțumit și fericit că n-am trecut prin viață fără rost...” – declara ATUNCI, pe scenă, maestrul.

Și iată că vorbim ACUM la...trecut (și) despre primul solist român premiat la un Festival Internațional de Muzică Ușoară (în 1961, în Polonia, la Sopot a obținut Mențiune cu piesa „Un cântec de dragoste” a lui Radu Șerban). Pentru că Nicolae Nițescu a murit pe 21 septembrie în urma unui accident vascular pe o stradă din București... Acolo unde ori de câte ori îl întâlnea lumea îl felicita pentru muzica sa.

Student al Conservatorului „Ciprian Porumbescu” unde studia canto cu „nume” precum Petre Ștefănescu-Goangă, Maria Sneijna, Aurel Costescu Duca, cu Melnic și Finkelstein, Nicolae Nițescu a debutat în 1953 ca solist de muzică ușoară alături de Dorina Drăghici, Trio Grigoriu și Maria Tănase. În același an a participat la „Festivalul Mondial al Tineretului” și la Festivalul „Cântecelor pentru pace”

unde a obținut Premiul I cu piesa „În apărarea păcii”. Șlagărul lansat de el, „Of, inimioară!” (Edmond Deda) a stârnit ropote de aplauze și pe scena celebrului Friedrichstadtpalast din Berlin. Doi ani mai târziu a fost angajat la Teatrul de Revistă „Constantin Tănase”, unde a activat timp de zece ani, după care a devenit solist al Teatrului „Ion Vasilescu”. Până în 1981, când, ca solist al Ansamblului „Rapsodia Română”, secția muzică ușoară, a început să colinde lumea. Prima melodie imprimată la radio de Nicolae Nițescu a fost un marș sportiv. A fost urmată de piesa compusă de Marius Mihail – „Parcă ne-am cunoaște de când lumea”. Nicolae Nițescu a lansat multe șlagăre - „Ar fi

păcat” (Ion Vasilescu), „Așa-mi bate inima” (Ion Vasilescu), „Toamna în Cișmigiu” (Sile Dinicu), „Ce te uiți așa la mine?” (Edmond Deda), „N-ai să mă uiți oricât ai vrea” (Florentin Delmar), „Noapte bună, mare” (Aurel Giroveanu), „Două viori” (Elly Roman) sau „Mi se pare c-a fost ieri” (Mișu Iancu). Nicolae Nițescu a fost un veritabil mesager al muzicii ușoare românești, un artist demn de tot respectul nostru, al celor care l-au cunoscut și mai ales care l-au ascultat.

Staruri

Dorin MANEA

Mandinga – „Club de Mandinga”

După ce „Donde” s-a lansat în 2008, anul acesta Mandinga a găsit un nou mod inedit de a le prezenta fanilor albumul „Club de Mandinga”. Mandinga a lansat pe litoral în carul alegoric Summer Crush la Mamaia Club Parade noul album, care cuprinde 12 piese originale, un bonus track constând într-un remix spectaculos al piesei „Zaleilah” și trei piese „back to basics”. Piesa „Zaleilah”, care a reprezentat România în acest an la Eurovision, a fost în heavy rotation la posturile de radio și în cluburile din mai bine de 50 de țări. Ulterior, Mandinga a organizat și o lansare oficială a albumului în București.

Mandinga

Formația - Elena (solistă), Alex (trompetă), Chupi (tobe), El Nino (congas), Omar (pian), Zach (saxofon), Tony (trombon) - a lansat și un nou concept de show live care îmbină muzica Mandinga cu un documentar inedit care prezintă primii 10 ani de activitate ai formației. „**Mandinga Live Cinema**” este o premieră absolută în care muzicienii transformă sălile de cinema în scene de concert și invers. Trupa a devenit prima formație românească activă care își spune povestea într-un documentar. “Mă bucur că am putut să pun cap la cap imaginile care arată cum Mandinga a evoluat și am reușit să devenim o familie”, declară **Alex Burcea**, membru fondator Mandinga și regizor al filmului “**Primii 10**”.

PAULA SELING – la malul mării, live

PAULA SELING s-a întors din Grecia, unde a realizat câteva

Paula Seling

filmări inedite. După prospecții intense, artista a găsit câteva cadre naturale de excepție, unde și-a dorit să interpreteze acustic live, câteva piese ale ei, dar și interpretări ale unor piese internaționale cunoscute. Pentru prima înregistrare, Paula a ales să cânte piesa I FEEL FREE, compusă pentru ea special de compozitorul grec

DIMITRIS KONTOPOULOS, piesă care a avut parte și de un videoclip filmat la Paris anul trecut de soțul ei, Radu Bucura. Acesta s-a ocupat și acum de partea tehnică. Pentru această primă interpretare, Paula a găsit o locație specială în portul principal din insula Thassos. Înregistrarea 100 % live! a fost făcută la ora 6.30 dimineața, chiar înainte de răsăritul soarelui. Artista își propune să realizeze un ciclu întreg de astfel de performanțe live filmate în locații naturale.

Voltaj - “Lumea e a mea”

Voltaj s-a ridicat din nou la înălțimea așteptărilor, însă de această dată, la propriu. Formația a lansat videoclipul baladei “Lumea e a mea” pe heliportul uneia dintre cele mai înalte clădiri din oraș, Crystal Tower, într-o atmosferă

Voltaj

aparte. Alături de formație au fost reprezentanții presei, prieteni, parteneri, dornici să asiste la cea mai originală și spectaculoasă lansare a unui videoclip din România.

Dacă până acum Voltaj ne-a obișnuit cu piese vesele, antrenante, în stilul single-ului anterior “Dă vina pe Voltaj”, “Lumea e a mea” are o abordare diferită: o baladă emoționantă, plină de melancolie, dar și de optimism. Regizat de către Dan Petcan cu Andi Vasluianu și Diana Roman, actorii care au reușit să transforme acest videoclip într-un adevărat film.

Știri interne

Mihai ANTON

Hi-Q – „Soare”. Cea mai îndrăgită piesă de pe noul album Hi-Q, „Când zâmbești”, a fost aleasă de fani prin intermediul rețelelor sociale să se bucure de videoclip. Astfel, „Soare” va reprezenta cel de-al treilea clip de pe acest nou album, după „Strada mea” și „Solo”, regizat de Dragoș Bucur, aflat la prima experiență de acest gen cu Hi-Q. Discul prezintă o nouă atitudine a trupei și atrage atenția printr-un sound nou, matur și potrivit pentru anul 2012.

C.I.C.I - „Run Away”. C.I.C.I de la Sistem ne oferă în 2012 o piesă care reprezintă debutul său în cariera solo, alături de Anushka - Alina Anușca, și anume Run Away. C.I.C.I s-a născut în septembrie la Baia Mare, a absolvit Liceul de Artă și a urmat cursurile Academiei de Muzică „Gh. Dima” din Cluj Napoca, la secția percuție. Deși este cunoscut ca membru al trupei Sistem, C.I.C.I este un muzician de sine stătător, care se remarcă prin calitățile sale de compozitor.

ROA. „D-AIA” este titlul celui mai nou videoclip ROA, care adună într-un singur loc toți oamenii care contează pentru trupă: publicul ROA, artiștii pe care-i simpatizează, regizori, fotografi, prieteni, colaboratori, DJ, oameni de radio, organizatori de evenimente, toți prinși în cele mai naturale ipostaze. Ca de obicei, videoclipul a fost filmat și editat de membrul trupei Bogdan Popoiag. Atmosfera rămâne în același ton cu imaginea promovată de ROA până în acest moment. Piesa „D-AIA” a fost scrisă, compusă și produsă de Cezar Stănciulescu (Junkyard) și Bogdan Popoiag (UNU’), și va fi inclusă pe cel de-al doilea album ROA, ce urmează să fie lansat în toamna acestui an la Cat Music.

LaLa Band. După succesul de care s-a bucurat LaLa Band, trupa – vedetă a serialului „Pariu cu viața”, la concertele de la Arenele Romane, cu 10.000 de fani, plătitori de bilet, care au cântat alături de idolii lor timp de trei ore, tinerii continuă seria de evenimente, de data asta într-un turneu național. Orașul care deschide turneul național al trupei LaLa Band este Constanța, pe stadionul Farul.

Deepcentral. După ce a urcat cu „viteza sunetului” în topuri („Speed of Sound”), o altă producție Deepcentral se aude la toate radiourile: „So Divine” este hitul al cărui videoclip a fost filmat deja, Echipa de producție Pink Line Studio, regizorul-fotograf Eduard Aninaru, directorul de imagine Viorel Sergovici, împreună cu Universal Music Romania, sunt cei care au pus în scenă noua viziune Deepcentral. „Este un

videoclip de stare, spectaculos din punct de vedere vizual, realizat într-o manieră fotografică” a declarat Doru.

Borys și Amna - ESTA NOCHE. El este unul dintre cei mai la modă cântăreți și dansatori din Polonia, vocea sa fiind în total acord cu mișcărilor de hip-hop. Ea este una dintre noile senzații pop-club ale României. Borys s-a născut în Munții Verzi din Polonia, iar cariera sa muzicală a început în 2009 odată cu hitul „My Love” și a continuat în 2010 cu lansarea primului album. Amna a uimit scena muzicală încă de la prima prima sa piesă, „Tell me Why”.

Ruxandra Dragomir și Cornel Ilie. La Clubul Diplomatic din București a avut loc finala open-ului caritabil Tennis for People, organizat de Fundația Principesa Margareta a României. Evenimentul sportiv are scopul de a strânge fonduri vitale pentru 50 de copii aflați în situații de viață dificile, ajutați în cadrul Centrului Comunitar Generații. Centrul oferă copiilor o masă caldă zilnic, servicii after-school, activități creative și sportive, o tabără de vară. Ruxandra Dragomir – Președinte al Federației Române de Tenis, și Cornel Ilie, solistul formației Vunk, s-au alăturat meciului demonstrativ al prietenilor Fundației.

Ruby – „Stinge lumina”. După succesul înregistrat cu „Miracle Of Love”, Ruby lansează noul său single/ videoclip, „Stinge lumina”. Piesa a fost compusă în studiourile Hahaha Production, avându-l ca producător principal pe Alex Velea. S-a lucrat mai bine de câteva luni, la această piesă aducându-și aportul, pe lângă Alex Velea, și Smiley, DJ CB, Șerban Cazan și Crocodealer. De regia materialului video s-a ocupat Radu Aldea. Ruby a susținut zeci de concerte în țări precum Germania, Rusia, Turcia, Cipru,

Albania, iar single-ul precedent- „Miracle Of Love” -a fost prezent la toate radiourile din România, dar și peste hotare.

DIRECTIA 5 - „O fată ca ea”. Directia 5 a filmat videoclipul pentru single-ul „O fată ca ea”, inclus pe albumul Electric Love Story. Videoclipul spune povestea unui cuplu care trece prin momente dificile. Filmările au avut loc în studiourile din Buftea, în regia lui Petre Năstase. Carmin Ionescu a fost responsabil cu partea de styling, iar clipul va putea fi văzut și în cinematografele din România, în deschiderea filmelor. 21 de ani de carieră, peste 20 de single-uri, mai mult de 30 de albume și un singur crez: muzica de cea mai bună calitate. La 30 octombrie, cunoscuta formație își invită fanii la un concert emblematic – Electric Love Story, o frumoasă poveste de dragoste care marchează lansarea albumului cu același nume.

Mondo pop

Dorin MANEA

Trupa **ABBA** și-a reconfirmat statutul de legende, devenind cel de-al treilea artist din istoria topurilor din Marea Britanie ce depășește pragul de 5 milioane de unități vândute pentru un album,

alături de Queen și The Beatles. Reușita aduce materialul Gold - Greatest Hits alături de "Greatest Hits" al celor de la Queen și "Sgt. Pepper's

Lonely Hearts Club Band" semnat The Beatles, acestea fiind singurele trei albume care au reușit o asemenea performanță. "Gold - Greatest Hits", ce împlinește în octombrie anul acesta 20 de ani de la lansarea oficială, s-a situat timp de opt săptămâni pe cea mai înaltă poziție a clasamentelor. Trupa a lansat 9 piese number 1 și alte zece de Top 10 în Marea Britanie, începând cu hitul lor de debut, „Waterloo”, din 1974.

MUSE a lansat imnul oficial al Jocurilor Olimpice 2012. Cea mai nouă piesă semnată Muse și intitulată "Survival" a fost imnul oficial al Jocurilor Olimpice din această vară. "Survival" a însoțit toate evenimentele olimpice susținute la Londra cum ar fi: intrarea atleților pe stadion, ceremoniile de medalieri, dar și transmisiile internaționale. "Ne simțim onorați că piesa noastră va fi o parte importantă a Jocurilor Olimpice din această vară. Versurile "Survival" exprimă determinarea de a câștiga competiția", a declarat Matt Bellamy. Muse își vor lansa cel mai recent album de studio, "The 2nd Law" în toamnă, urmat de un turneu de promovare în întreaga Europă.

LA LA LAND & TIMATI FEAT. TIMBALAND / GROOYA. Muzica proiectului La La Land este

un amestec de hip hop, ritmuri fresh de club și electro, fiind coloana sonoră perfectă pentru toate petrecerile verii. Trupa este formată din Panos Liassi Aka "Mister P" și Christos Papatthanasiou, un duo ce a cunoscut succesul și individual, făcând parte din diverse proiecte. În prezent ei colaborează cu artiști internaționali de Top 10. Pentru single-ul lor de debut, La La Land

și-au unit forțele cu super producătorul și rapperul Timbaland și cu cel mai mare rapper din Rusia, Timati. Piesa se numește "Not all About Money".

SLIPKNOT - "ANTENNAS TO HELL". Slipknot se pregătesc să sărbătorească 20 de ani de existență prin lansarea materialului best of "Antennas To Hell", iar în această vară trupa rock a fost atracția principală în cadrul Festivalului Rockstar Energy Drink Mayhem și în propriul lor festival intitulat Knotfest. Cele două evenimente au sărbătorit trupa și pe fostul basist al său, Paul Gray (decedat în 2010). Concertele din această vară au încheiat un capitol din cariera Slipknot, "sfârșitul începutului unei ere". Versiunea cu două CD-uri a "Antennas To Hell" va include concertul live susținut în 2009 în cadrul festivalului Download din Marea Britanie.

ED SHEERAN ia cu asalt Statele Unite. În cadrul prestigioasei gale Ivor Novello desfășurate în Marea Britanie, Ed Sheeran a câștigat premiul "Best Song Musically and Lyrically" pentru "The A Team", compusă chiar de artist. În plus, "The A Team"

a intrat în clasamentul celor mai difuzate 30 de piese din Statele Unite și în "Top 20" în țări ca Franța, Suedia sau Spania. De un succes real se bucură și albumul "+", clasat pe locul 3 în Australia și în top 10 în Irlanda.

FLO RIDA este fără îndoială unul dintre cele mai vibrante și recognoscibile superstaruri internaționale, un adevărat simbol al hip-hop-ului, care face istorie cu fiecare piesă a sa. WILD ONES, ce include single-urile "Good Feeling", "Wild Ones (Feat. Sia)" și "Whistle" s-a lansat în Statele Unite ale Americii. "Whistle" se conturează rapid ca fiind un nou hit Flo Rida, ajungând deja pe prima poziție în țări ca Irlanda, Franța, Canada, Austria, Australia și Noua Zeelandă. Cu vânzări digitale totale de peste 3 milioane doar în America, "Wild Ones (feat Sia)" a fost cel de-al șaselea single premiat cu Platină. "Good Feeling" a primit și el tripla platină de la lansare, ajungând în top 10 în peste 16 țări.

SLASH - o stea pe Hollywood Walk of Fame. Slash va fi onorat cu o stea pe faimosul bulevard Hollywood Walk Of Fame. Pentru a sărbători cum se cuvine, Slash va susține un concert în cadrul Hard Rock Café Hollywood

imediat după ceremonie. Slash, deținător al unui premiu Grammy "Best Hard Rock Performance" împreună cu trupa Velvet Revolver pentru single-ul "Slither", a reușit să înregistreze vânzări de peste 100 de milioane de discuri. Cel mai recent material semnat Slash a fost lansat în această primăvară împreună cu Myles Kennedy și "The Conspirators" și denumit "Apocalyptic Love"

Luminița Dobrescu: „Un cântec pentru tine”

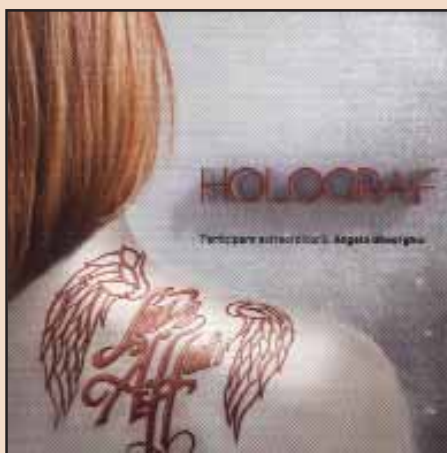
Sub egida Casei Radio (din păcate difuzarea lasă mult de dorit,

CD-urile neajungând la magazinele de specialitate din țară), Luminița Dobrescu ne propune un încântător album dublu - chintesența a unei cariere prodigioase. 16 dintre piese au fost înregistrate în Studioul T6 al Radiodifuziunii, cu big-band-ul Radio dirijat de Ionel Tudor, celelalte 8 fiind imprimate în studioul lui Andrei Tudor, cei doi semnând și remarcabilele orchestrații. Dintre melodiile românești nu lipsesc cele care i-au marcat activitatea din țară, culminând cu cucerirea „Cerbului de aur” în 1969: „Of, inimioară!” și „Îndrăgostiții n-au nevoie de cuvinte” de Edmond Deda, „Doar băieții” și „Dragostea...” de George Grigoriu (compozitorul care a lansat-o), „De ce?” de Cornel Fugaru, „Masa tăcerii” de Alexandru Mandy. Celelalte cântece, mai numeroase, sunt legate de activitatea sa internațională ulterioară, fiind inspirate versiuni ale unor titluri lansate de Frank Sinatra, ABBA, Foreigner, Doris Day, Cher, Edith Piaf, Burt Bacharach, Lara Fabian. Un album pe care vi-l recomandăm din toată inima!

Holograf: „Love Affair”

Am semnalat la vremea respectivă, în paginile revistei noastre, concertul de lansare a discului de la Sala Palatului, precum și apariția ulterioară, unor videoclipuri: „Nu mai e timp” cu celebra Angela Gheorghiu (care a apărut și în concert) și „Cât de departe” (filmăt cu componenți ai grupului Lala Band) - titlu și al seriei de concerte cu care formația încheie anul.

Albumul apărut la Media Pro Music conține 9 cântece precum și două bonusuri, fiind editat într-o elegantă mapă de carton (nu de plastic). Booklet-ul nu oferă amănunte tehnice (oricum, componența este aceeași, cunoscută de ani de zile), doar versurile pieselor: deși titlul CD-ului este în engleză, acestea sunt, așa cum ne așteptam la Holograf, în română. Desigur, toate de dragoste, văzută din diverse unghiuri, nu numai cel optimist - juvenile, ci și din perspectiva unor bărbați cu ceva experiență de viață. Să fie oare o recunoaștere tacită a schimbării vârstei admiratoarelor (publicul feminin alcătuit, de ani buni, baza ascultătorilor formației)? Așadar, un disc cu temă, țintit, calm, cu balade, impecabil realizat muzical și sonor.

Jar: „One More Song”

Apariție discografică interesantă, datorată unei case de discuri puțin cunoscute: e-media. În fapt este vorba de un grup de muzicieni versați, reuniți pentru a oferi versiuni noi unor titluri celebre ale muzicii internaționale, alese dintr-o arie stilistică extrem de largă: avem hituri selectate din repertoriul unor Gilbert Bécaud sau Barry Gibb (de la Bee Gees), din rock (Bad Company), latino (Marc Anthony) sau country (Garth Brooks, Freddie Fender). Performanța principală aparține solistului vocal Valentin Leancă, dar nu trebuie să uităm de aportul valoroșilor instrumentiști Mihai Coman și Raul Kușak (claviaturi), Adrian Sârbu (bass), Adi Manolovici (chitare), Relu Bițulescu (baterie).

O „aventură” reușită, un proiect armonios, chiar dacă grupul are o apariție ocazională.

Aeon Blank: „Handmadegods & godmade demons”

Formație bucureșteană de rock alternativ, alcătuită din: Emil Luca - voce, chitare, Mircea Becherescu - chitare, Alex Comarnicianu - bass, Sorin Frățilă - claviaturi, Bogdan Valentin -

baterie. Discul editat de MHO într-o elegantă prezentare are o durată apreciabilă - conține nu mai puțin de 17 piese - remarcabil pentru o formație tânără. Textele și întreaga

prezentare (poetic-pretențioasă) sunt în limba engleză, de pildă: All songs written and performed by Aeon Blank.

Un grup ambițios care încearcă să iasă din numerosul pluton al rockului alternativ autohton, dacă va reuși să-și păstreze coeziunea și componența

Ancuța Corlățan: „La Humor îi satul meu”

Editura Muzicala a UCMR ne propune un CD remarcabil, al uneia dintre puținele soliste de muzică populară cu serioase studii

muzicale: a fost eleva prof. Gavriile Prunoiu la Liceul de muzică „Dinu Lipatti”, după care și-a definitivat studiile la Universitatea de muzică din București. Învingătoare în

concurșul „Moștenitorii”, organizat de TVR în cadrul emisiunii „Tezaur folcloric”, solista este călduros recomandată în elegantul booklet de Mărioara Murărescu, George Sârbu, Gavriil Prunoiu, Maria Macovei. Originară din satul Mănăstirea Humorului, din județul Suceava, talentata bucovineancă a reunit 11 frumoase cântece, în acompaniamentul orchestrei ansamblului profesionist „Ciprian Porumbescu” din Suceava – dirijor și aranjamente orchestrale George Sârbu. Rețin atenția titluri cum ar fi „Hora asta-i pentru toți”, „Joc cu catrincioara-n vânt”, „La Humor îi satul meu”, „Eu m-aș duce în Bacău”.

Cristi Dumitrașcu: „Goală prin casă”

Proiect de suflet pentru un cantautor cu notorietate (folkist - solo, premiat - sau cu diverse formații folk-pop), realizator de

marcă la Radio România. Discul realizat în condiții grafice deosebite cu ajutorul unor sponsori generoși sub egida A&A are motto-ul „din 1997 și până în 2011 Cristi Dumitrașcu a cântat și înregistrat piesele de pe acest disc, în diferite formule și sub diferite nume”. Având în vedere că este un disc retrospectiv, booklet-ul oferă amănunte minuțioase despre muzicieni colaboratori, compozitori, textieri, studiouri (prea numeroase

pentru spațiul nostru, dar foarte utile, dovedind profesionalismul protagonistului). Cristi își amintește și de câțiva prieteni plecați prea devreme dintre noi: Dragoș Panțuru, Valeriu Sterian, Cristi Pațurcă.

Deși înregistrate în locuri și perioade diferite, cântecele păstrează o pecete interpretativă inconfundabilă, încă o dovadă a unei forțe muzicale deosebite. Un disc retro și totuși actual.

Ion Fănescu: „Viață, nu te trece”

Vedetele muzicii noastre populare au devenit participante active la emisiuni tv de proastă

calitate, iar cântecele lor o cotesc deseori spre un folclor de duzină. În acest timp, soliști pasionați și serioși, dar prea puțin popularizați din păcate, continuă să-și urmeze vocația și să imprime cântece cu adevărat miez folcloric. Unul dintre aceștia este Ion Fănescu, care ne oferă al 16-lea album al său, cu 18 cântece alături de orchestra condusă de Cristian Dumitru, sub egida Eurostar.

O inspirată caracterizare ne-o oferă Titus Andrei (Radio România): «Rapsodul care se identifică perfect cu locul natal, zona Crețeni-Drăgășani, cel care avea să dureze prin această uimitoare contopire cu obiceiul, cântul și portul neamului său de olteni. Valoare și autentic».

Pagini de
Florin-Silviu URSULESCU

Poveștile cu cântec se întorc!

Doru IONESCU

Nu știu dacă a conspirat chiar tot universul la visul meu american de a încerca marea cu degetul, adică să continui filmarea și editarea portretelor de muzicieni români (foști sau încă actuali) din diaspora, dar iată-mă întors după ce l-am înmuiat în ocean. Mai întâi în Atlantic, apoi și Pacific. Prin urmare, din octombrie, emisiunea « Lumea și noi » de la TVR Internațional va repune în grilă și edițiile subsemnatului, intitulate, ca și cele europene, « O poveste... cu cântec ! »:

Nu am putut ajunge la Dan Lecca, considerat de ani de zile unul dintre cei mai mari (dacă nu cel mai mare) fotografi ai lumii (secțiunea modă), fost chitarist la « Sideral » și « Coral », grupuri pop-rock în timpul chitarelor electrice... Dar l-am filmat pe organistul și solistul **Liviu Blumenthal**, stabilit la rândul său tot la New York. Devenit peste decenii impresar important, nu doar în America (în muzica grea), personajul și-a adus aminte în ultimii ani de studiile sale superioare în materie de dirijat, aflându-se acum în repetiții pentru premiera americană a unei opere de fuziune (simfonic / coral /...

Adriana Ausch

tribal – « African Sanctus »), aparținând unui compozitor englez, care va fi pusă în scenă (cu mari sacrificii pentru preopinent) în octombrie 2012! A venit o singură dată în România, cu vreun deceniu în urmă, pentru a exporta « Danaidele ». N-a reușit atunci, dar poate va avea șanse acum – ceea ce își dorește foarte mult - respectiv să importe în România inedita lucrare (după premieră voi reveni cu amănunte și... cu imagini).

Despre **Adriana Ausch** se știe că a fost o folkistă din acea galerie a monștrilor sacri, dar și arhitectă - a plecat în lume în ultimii ani '80, pe ruta Israel - Germania (unde a lucrat din plin arhitectură pentru tot mapamondul), dar a și înregistrat în primii ani '90 singurul ei disc, neoficial, pentru românii de acolo care au provocat-o și au sprijinit-o în această întreprindere. Ajunsă mai apoi la Boston, a revenit la prima dragoste – a urmat cursurile Longy School of Music din Newton (în imediata vecinătate a Harvard-ului). Între timp a promovat profesora în aceeași instituție, predând Dalcroze Eurhythmics – trăirea muzicii prin tot corpul (personal aș include materia în

programa școlară de la noi). Am avut norocul să o filmăm în chiar prima zi a noului an școlar, într-un spațiu universitar pur și simplu magic. Mai mult, ne-a cântat și câte ceva din propriu-i repertoriu cabaretistic, alături de un fost elev pianist (așa cum a făcut-o și în România cu ocazia vizitelor din ultimii ani la Târgu Mureș sau la Cluj). Despre cum i-a deschis ochii și urechile Johnny Răducanu asupra genului în anii '70, dar și despre concertele din Boston în beneficiul copiilor români supradotați în domeniu aflați mai multe într-o emisiune pe care o vom programa în avanpremieră următorului său recital acasă din noiembrie!

Pe cealaltă coastă americană, la Los Angeles, am avut șansa rarismă (întrucât din 1980, când a părăsit România, nu a mai revenit în țară) să-l filmăm pe cel mai important chitarist de jazz al nostru, **Radu Goldiș**. Dacă aici a cântat cu toți așii generației sale, acolo (după o reluare spectaculoasă a carierei sale în muzica de film în Germania, prea scurtă, îmi permit) a continuat să cânte la toate ocaziile ivite, cu instrumentiști (și soliști – cazul Margaretei Pâslaru) români și americani deopotrivă. În ultimul deceniu, s-a concentrat în domeniul imobiliarelor din California, dar nu a lăsat deoparte muzica. Așa că ne-a cântat în mini-studioul de acasă (piese de pe un CD instrumental neoficial, « Unconditional Love ») și – surpriză, pentru că nu era în planul nostru – la propunerea sa, l-am vizitat acasă, în aceeași zonă, și pe marele pianist Mihai Chirilov, despre care iar nu mai știam mare lucru. Nu se văzuseră de o vreme, dar cum acesta din urmă tocmai achiziționase o orgă Hammond, n-a fost nevoie de repetiție să pună de un jam session!

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE U.C.M.R.
CU SPRIJINUL UCMR-ADA DIN FONDUL SOCIAL
CULTURAL

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactori:

Mihai COSMA

Octavian URSULESCU

Editorialist: Liviu DĂNCEANU

Șef de producție: Costin ASLAM

Semnează în acest număr:

Al. I. BĂDULESCU, Lava BRATU, Corina BURA,
Grigore CONSTANTINESCU, Anca FLOREA,
Oana GEORGESCU, Liliana IACOBESCU,
Doru IONESCU, Corina KISS, Florian LUNGU,
Doina MOGA, Mariana POPESCU,
Constantin TUFAN-STAN, Florin-Silviu URSULESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect.1,
010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL

TEL: 021-410.64.88

ISSN: 1220-742x